

Beris, om Haste förvandlingens osäkerhet, om icke omöjlighet.

Wid genomläsandet af Here Grönströms, uti Stockholms weloblad 1760 N:o 3 nyligen utgiffne rön, om haste-förvandlingen, blef jag, i början hel flat, särdeles, som försöket tycktes wara nog warfamt och utgången med wittens återopande, till domstolens refererad. Jag tänkte: Mån naturen nu uphört at wara sig till? Eller mån Swisshy warmbånt kan göra döde wårter lefwande och tillika omskapa deras art och lynne? Saken förtiente upmärksamhet, hwarsföre jag andra gången begynte at läsa och blef warse:

1:mo) At hasten icke allenast förwandlat sig uti råg, utan ock uti swingel eller lossa. Thetså gjorde, at jag, utan betänkanse drog hela försöket i twiswelsnål; Ty, ehuru det i allmänhet medgifwes och påstås, at råg förwandlas i swingel och swingel i råg, så är det i sig selft äfwen så ogrundat, som ander, emot skapelsens och naturens lagar inbildade förwandlingar. Jag har med egen hand tagit et swingel ar, som till wårt mera liknar basta än råg, gnuggat kornen derutur och sådt på et affides rum i fryddegårds jord, hwaraf nästa år blef en hel knippa swingel, till halm och korn så strid, som råg, men deribland icke et enda rågar. Saken är wisi och sål ingen motsäjelse; den kan äfwen med hand å bot påstås, ehuru sådant är onödigt, så wida hwar och en har friskt försökt det samma.

När nu det står fast, at utaf swingel blir swingel, huru kan man wäl supponera at basta förwandlar sig i swingel, råg, och, som en del påstå, äfwen uti hwete?

2:do,) At en som warmbånt icke giera ha kunnat ränsas och än mindre besås, så framt den icke blifwit försedd med någon jord, efter den utförde giddzlen, hwarom Here Grönström intet förmåle. Areligt wore ock at weta: Om ingen råg sunnits wåra på den med warmbånten inhägnade dyngestapeln.

3:to,) At Mats Matsöns conduit icke torde wara så aldeles pålitelig, hwilken, under husbondens frånwåro kunnat för ro flut, brukat den intrigue, som omtalas uti Mathei 13 Cap, 25 vers. Äfwen som man icke har sig bekant, hwad bushållning Mats kunnat bruta med giddzsel eller jordblandningen i sin dresbånt; warandes det en huiwudsafelig omständighet: huru wida rågskåden behållit samma slinre, som de planterade haste kornen och just på samma ställe uprunnit.

I thetta redan nog utsetne ämne, har jag äfwen warit så nyfiken och gjordt flere försök samt en eller annan gång, genom wår Swenske Mercurius, Eliet Incognitus, för allmänheten, ötradt min tanke. Wäl nu allenast lägga det til, at jag år 1757, på en utförd ängwål, som året förut blifwit giddad och så burit basta, utsådde på särskilte ställen; 2 kappar plockad swart basta, 1 dito hwit basta, 1 dito korn, samt 4 kappor oransat blandkorn, tillika med en kappor ränsad swart basta på et stycke ogiddad nyrlog, hwilka alla afsåtgades 2 a 3 gånger, efter föreskrift och hwar thetas olika sädestid. Efter alle dese försök har jag föga sått flere rågar, än Here Grönström på sin lilla warmbånt. Det beynnerligaste är likwäl det:

1:mo,) At på det ogiddade stycket icke fanns mer än 4 rågstånd, efter en del kappor basta.

2:do,) At efter hwit hasten och kornet äfwen fanns några ar hwete och det af sitta slag, med och utan solros; ja äfwen serradigt, som dock är sållpnt på orten.

3:to,) At på det stället, hwarest 2-ne kappor swart basta warit utsådde, nästa år syntes jemte några ar råg och hwete, äfwen 2 stånd basta.

4:to,) At man efter de oransade 4 kappor blandkorn i synnerhet blef warse en myckenhet swingel, tillika med något råg och hwete.

Hwad häraf kan slutas lämnar jag til mer uplyste ögon och dem som granika naturens werkingar. För min del kan jag icke annat finna, än at något sel, antingen måtte föreslupit wid rånningen, eller at hwart och et frö til dese olika wårter, af okände tillräktheter kommit i jorden, eller måtte ock hastekornen considereras såsom en mixta frumentorum omnium, hwilken efter sin föruttnelse och en öfversänden winter, är i stånd at producera, icke allenast råg och swingel utan ock hwete af åttillige slag, och det, som mer är, en del haste rötter behålla sin natur, at såsta de framalskra basta.

Hwad som måst står mig för huiwad är det: at af 5 kappor ränsad såd och flere millioner hastekorn såga mer än hundrade sådt den förmåga at förwandlas til råg, nägre til hwete och swingel, men alla the öfrige blifwit til intet.

Såfrast wore om Here Grönström ännu behagade renovera sitt försök och det på en ogiddad plats, så affides, at ingen annan om anstalterne hade någon kundskap.

Jag tänker emedertid nästa höst bruta råg til utsåd, ehuru det nu utgiffne rön finnes basta ränsat öfwer 8000 procent och selfwa påfundet loswar kifer en winst af tunnre guld.

Andre må, om förvandlingen tro, skrifa och swerja hwad the behaga, men så länge af swingel icke blifwer råg, twisslar man dialigt om alle konflige uträkningar. Men at råg gifwer råg, och 2 gånger 2 gör 4, det bifaller

Läste på Jorden.

V. G. Wde Swenske Mercurius för November Månad År 1757 Dag. 192. och April Månad 1758 Dag. 1217.

ANNO 1760 d. 23 Februarii.
Politie- och Commercie-Sidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Feb.	Sl. 8. f. m.			Sl. 2. e. m.			Sl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
16 b	24:70	4.u.	NO. - mult.	24:55	2.u.	NO. - mult.	24:50	2.u.	- mult.
17 o	24:60	2.u.	O. - mult.	24:70	o.	O. - mult.	24:75	2.u.	- mult.
18 e	24:90	5.u.	NO. - mult.	25:0	4.u.	NO. - mult.	25:10	7.u.	- flart.
19 d	25:25	10.u.	N. - flart.	25:30	7.u.	N. - flart.	25:30	9.u.	- flart.
20 g	25:20	7.u.	N. - flart.	25:10	6.u.	NO. - flart.	25:10	10.u.	- flart.
21 z	25:15	13.u.	NO. - flart.	25:25	6.u.	NO. - flart.	25:40	11.u.	- flart.
22 s	25:55	14.u.	NO. - flart.	25:60	3.u.	N. - flart.	25:70	9.u.	- flart.

D, 16 Nymänc. fl. 7, 6.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Bergmästaren **Ulfrin** fr. Dierodshland, log. i huset N:o 45 wid Källaren Ter Tunnor. —
 Von **Gripenschütz**, log. i huset N:o 36 wid Regeringsgatan. — **Jendrik Aminhoff** frän
 Finland, log. i huset N:o 53 wid Norrlands gatan. — **Häradsbördingen Lund** fr. Hedmora,
 log. i huset N:o 53 wid stora Nygatan. — **Handelsbetjenten Bong** fr. Torneau, log. hos **Lins**
främaren Hinderberg wid Samhälletorget. — **Daniel Halterman** fr. Stralsund, log. hos **Vossdrä**
ren Klesewier. — **Kytmäst. Silfverwidlo** och **Capit. Ehrenprius** fr. Pomern, log. i huset
 N:o 95 wid Nyngatan.

3 Stockholms äro frän den 9 Februarii till den 16 dito födde: 17 Gåsebarn, 18
 Bläckbarn. Wigde 17 Bar, samt besegne 30 gamla Personer, och 29 Barn. (o) Ut-
 märker at ingen Företning frän den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 5 af Lungot, 1 af Mattande siuka, 14 af Hetsig siuka, 2
 af Wärdelig handelse, 2 af Donglwen siuka, 1 af Alderdom, 1 af Lorrwärt, 1 i Barns-
 börd, 1 af Häll och sting, 1 af Slag, 1 af Wattusot. De 29 Barnen äro döde: 5 af Måf-
 lina, 9 af Slag, 1 af Inwärtad siuka, 1 af Koppot, 1 Dödsdöt, 7 af Dangiswen siuka, 1
 af Gliörbiugg, 1 af Bröst siuka, 2 af Hetsig siuka, 1 af Diarre.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) **Stråddaren Peter Flohman**. — 2 Barn. — (St. Clara) **Tobaks Fa-**
brigueuren Carl Johan Liungströms hustru. — 1 Barn. — (St. Jacob) 1 Barn. —
 (Riddareh.) 1 Barn. — (Tyks Käf.) 2 Barn. — (St. Maria) **Affledade Owar-**
termästaren wid Kongl. Lif-Regementet Hans Berg 82 år gl. — **Soldats Enkan Brita Gels-**
tenberg 75 år gl. — **Murgesällen Zacharias Ströms Enka**. — 4 Barn. — (St. Catha-
rina) Fabriqueuren Bengt Liungqvist. — **Strumpwärfware Gesällen Pet. Ulric Hoppbos**. —
Stöman Anders Granström. — **Flådwärfware Gesällen Enkan Anna Sophia Benewits**. —
Flådemakare hustrun Anna Lundström. — 2 Barn. — (Kongsholmen) **Directeuren och**
Handelsman Daniel Almqvist. — **Commissarien Wolkerson**. — **Garfwaren Anders Degermans**
hustru. — **Smeden Bengt Öroberg**. — 3 Barn. — (Ladugårdsland) **Enkan Brita Corls**
dotter 90 år gl. — **Affledade Corporalen Jöns Holmbeck** 64 år gl. — **Timmerman Pet. Löf-**
stens hustru. — **Murgesällen Eric Hammars Son**. — 5 Barn. — (St. Olof) **Bondens**
Eric Larsson fr. Leksand. — **Porcellains Ritare Gesällen Lars Sten**. — **Åkaren Lars Linds**
rotts hustru 64 år gl. — 6 Barn. — (St. Johannis) **Höfate Enkan Elisabeth Timm**. —
Stomakare Gesällen Nils Öström. — **Enkan Christina Lars dotter** 67 år gl. — **Timmerman**
Nils Hedbergs hustru. — (Barnhuset) **Klensmeden Pblip Art** 70 år gl. — 1 Barn. —
 (Danviks Förl.) **Stofskifare Enkan Brita Strenberg** 61 år gl. — (Skepsk.) **Kamm. res-**
eraren Spiners Dotter. — **Stripparen Olof Diut** 60 år gl. — 1 Barn. — (Sabatsbergs
Kattighus) Aff. Gardes Soldaten Johan Birgfin.

På Kongsholmen och Garfware gatan uti huset N:o 49 är huseum Infundande Påst af byta, neml. i Sal, 3:ne Kamrar, kök, skafferie, källare och wind. Utom Sibghed har man en wacker prospect både åt Nålaren och Holmen. Underåttelse härmed sås i samma hus.

Nåstämmande Påst är i huset N:o 127 på lilla Nygatan på westerl. eller halft är en meublerad Sal och Kammar samt sängkåder af byra.

De som weta sig hafwa några panter hos Handelman och Källarmästaren Wognus Lundmark i Geste, behagade dem med det snaraste inlösa, i annat fall kommer med em at Lagfataras.

Nico Stepparen Petter Werner, som nåst för Juhl strån Marsfränd till Dalerön anlände, har wredbragt några Herdingar Swensk Sil och Cabliu samt några wählor Långor, til hwilka Persedlar ågarena sig icke ännu anmält; fördenstul påminnas de som weta sig wara ågare af förenämde waror, at dem afhämta hos bemänte Werner, som är boende uti Nörens gränd i Skjpparen Sidbergs gård.

Uti huset N:o 145 wid lilla Köpmans torget, finnes China Silke, så wäl weds som tram, samt blå och hwita Mantens til köps, för billigt pris.

Uti Kongl. Secreteraren Wadenstjernas hus upå den så kallade Nålambka tomten, finnes några Wodar åi Drottninge gatan, samt Winds kaurar at byta; hwat som underåttelse sås uti lilla Wattugränden, huset N:o 37 nedersta wåningen.

För några wendor sedan, är uti Skoporten blifwit quarklämnat en Silhwerked, äfwen och är upå samma ställe en liten tid ihertefter quarklämnat en penning, Gerdfers Tre Dalers fipcke kassadt, hwilken sed och penning kunna wid efterfrågande återlös på Ladugårds Landet och lilla Humblegårds gatan uti Gården N:o 19, derest Skomakare Skolten är ute sittone.

Som Tryckningen med fransk Kyrkoh. Hålds Nögmåso Betraktelser, wil GUD! nåstkommande April Månad tager sin börj:n, och man i anseende til det byta papperet måtte inräta upiagan efter prenumeranternas antal, så anmodas the, som samma bok åfsunda, at skyndsammast sig antecna hos Löchner, hwarest pränumeration emottages til 21 dal. Stripapper och 18 dal. Tryckpapper.

Uti huset N:o 115 wid Skjergårds gatan twenne trappor up, finnes til köps godt sammanmält och strådt Rågmidl, jemte Hwetemidl i Spjlitån, som och Humla, Dantziger Ull och Ost uti parti: wls.

Hos Johan Christopbet Zehrman, boende på Kongsholmen strax wid Glasbruket, emottages Frijer, Satzer, Bojer m. m. at walka, på en dårskådes inråttad Nåst-walk.

Stulle någon åfsunda på bedeligt och godt ställe sig inacrdera til berbergering, spisning och oppafning, kan underåttelse sås derom hos Wibeltus i Kilsens Ständers Banco.

Åf trycket är nyligen utkommen Kongl. Hwets-hof- och Ordens Predikant, förordnad Supperintendent öfwer Gottlands Stift, S. E. Lyssemans Predikan, på Kongl. Ordens dagen i Sverige 1759, om en in för Hæranom gången Eds rått wård uti et Christligt Land och Rike, som såljes i Segerdahl's Boklåda til 16 öre Kant. Därådes finnes och bemänte Supperintendents Intrådes Predikan hållen i Wisby Dom: Kyrka om Christna Lärars förnämsta åmbets tis plikt och skyldighet, at i Hærens krostiga hjälp taga menniskor. 24 öre 1:mt.

I Kongl. Tryckerie: Hoden finnes efterföljande Comedier och Tragedier: Swenska Sprått: Böken 3 dal. Orcalet eller Gudawaret 24 öre. Deucalion och Pyrrha 18 öre. Michel Sparig 1 dal. 16 öre. L'Indiscret eller den om sin lycka skrytande Cavallieren 24 öre. Den a la Modiffa Cavallieren 1 dal. 8 öre. Den Ifsånige Friaren 30 öre. Goda Husfrurs seger 2 dal. 16 öre. Den Swartsiuka 1 dal. 8 öre. De Turfiska Enkorne 24 öre. Glaswe: bn 1 dal. 8 ö. Förstorade Sönnen 1 dal. 16 öre. Mötesplagen i mödret 24 öre. Ledsamhetens Tempel 12 öre. Sannhogens Tempel 1 dal. 16 öre. Rammon 12 öre. Gudarnas Kåslag om Fruntimret må fria sig 12 öre. Beskändiga Herdinnan 1 dal. 20 öre. Arlequin i Gerail: n 24 öre. Amman rd. De tre Cavallierer 16 öre. Synter, eller den til hwass förwandlade Nymphen 16 öre. Racine för sin förmåtenhet til Spindel förwandlad 1 dal. Menlöshetens Tempel 12 öre. Herkules på Rikswägen 12 öre. Arlequins Jagate: lonsk 12 öre. Frimurarne 1 dal. 16 öre. Brutus, eller Riketen för Fäderneslandet 1 dal. 28 öre. Le Cid, eller den om hedret tässande kärleken 1 dal. 16 öre. Andromache, eller et bmt Moders hjerta 1 dal. Regulus 1 dal. 16 öre. Comedien kallad Les Graces eller Behagligheterna, af M. Saintfoix 19 8:vo. 30 öre.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Åfhandling om Swea-Rikes Urgamla Wapn De Tre Kronor, med Historiske och Heraldiske Anmärkningar, utgiwen af Hr. Cammarherren C. H. Uggla, i Reg. 8:vo, kostar 2 daler 8 öre exemplaret. Detta wackra arbete kan anses som en tillbening till des år 1746 utgijne Inledning til Heraldiken, hwara åfwen ännu pågäta Exemplar finnes till 4 dal. 16 öre 1:mt.

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 1 Martii 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Inkommit emot Herr Grönströms försök uti hafre, förwandlings saken.

Min Herre.

Herr Auctoren Grönströms bewis till hafre, förwandlingens werkeligbet, hade så när kommit mig at tro en sak som jag, i mit lugn, trodt wata omöjelig, ehuru jag den aldrig wetat bestroa.

Nog har jag märkt, huru en eller annan Auctor giordt hafren dels till et försämrat Korn, dels och till skam för annan fridare såd: men jag har och tillika märkt alla de upgifne rönens otillräckeligbet at bewisa 1:mo,) at hafren kan utbårda våra winttar, och 2:do,) at råg, hweite, lorn och swingel härstammat af hafre, rot. Desutom har jag märkt, at Propheten Esajas talar i sin tid om hafra, såsom då hwilen bekant såd, i des 28 Cap. 25 vers, at förbigå, thet funda förnufset pålägger mig at tro, at then Allwisfa Skaparen håller alla sina skapade wärk härliga wid magt, utan sammanblandning, in till werldens ända.

Wad nu wår nya Auctor angår, så wil jag, fast emot egen hug och böjelse, försja honom på spåren och tilse hwad de upgifne rön wärkeligen bewisar, eller icke bewisar; i den ålra förmodan, at allmänhetens tanka, i detta mål, läree i det närmaste wara öfwerensstämmande med min.

1:mo,) At then versen icke lämpellig till saken. 2:do,) At en onödig rekt, at han förut waret på förwandlings Öbatten. 3:to,) Worde han icke hafwa instränkt läsarens seia ömde, eller sielf upböja sit eget. 4:to,) At Herrskapet är godt och mildt: at han sielf åbor och brukar et frälsegods: undertiden nödgas wara böta och försumma tillsynen: enskilt äger halft bemäman Skatte i Socken, försedt med dugtig åbo: och at rönit skulle anställas wid Qwistebj: at fåståppan består af några spratio alnar (kan hända spratio några alnar) i fyrkant: at der såtes tes kåbl och råtter: at Mats Matsson brukar utså des frö (kan hända fröet till desse wårter) hittida om wåren uti en warmbänk: si, att detta åro saker hwarfdre Auctoren icke warit thet allmänna någon räkning skyldig: men wål derföre, at bänken eller plantstullen warit anlagd mit up uti sielfwa gödselbögen eller giödselstaden på Ladugården.

Om Mats Matsson, eller någon annan utfatt the gröna plantorna, samt 3 eller 4 weckor för midsommaren begiödt (hwarfdre icke giödt) sin åker, med mer eller mindre ansefliche öfwerleswor af dyngia, så at warmbänken blef tom awarständer: synes wara mindre interessent för läsaren, och om bänken warit tom, måste förmodeligen ny jord theuti blifwit insödt, innan hafren kunde nedmyllas.

Om Herr Auctoren icke af en händelse kommit till Qwistebj och sådt se bänken, utan rest dit i upfat at plantera, eller giöra försök med hafren; hade förmodeligen tillställningen blifwit något bättre, än wi rätt nu så anmärka.

Si nu, min gode Herr Auctor i komma wi änteligen at beståda sielfwa rönit.

Lämpelligare rum och ställe, än mit uti en gödselbög och plantstulle i sielfwa Ladugården, kunde Herr Inspektoren nåppeligen hafwa utwaldt, til at öfwerlyga then dugliga åboen Mats Matsson, om förwandlingens riktighet; hållt när han sielf, förutan anledning af min Herre, sielf, efter eget tycke och behag, lägga hand wid allsamman.

Min Herre har wisligt ihogkommit den regel: at alla wärk försärdigas bättre, genom öfwerensstämmiga, än stora werktyg: men synes tillika hafwa giömt, at man ej bör tro mer, än thet man ser, och icke se mer, än thet man bör.

Min Herre har ofta blifwit wärf, at gödselbögar stå all gröna om sommertid, af allehanda såd som fölgt med halm och bos; och om Mats Matsson, som likt synes, brukat råghalms matta öfwer warmbänken om wåren, så undras allenast deröfwer, at min Herre icke sielf båriga mera råg, nästa året theresten, än beskrifningen förmåler; ty om then upgångne hafren å nu 4 gånger blifwit aflifpt, hwad kunde sådant stada rågrötterne? hwarpå Mats Matsson förmodeligen icke giwitt ack. Da hwad bönders ränkning angår, så har jag mig then någorlunda bekant.

At then öfwerblefne dyngleskapen wändt sig till Syd, Syd: öst: låter något paradox. Troiligast synes, at han med sin warmbänk sådt siida, och wändt sig emot alla 4 werldens del.

kar, såsom et obsvetwinnetligt batterie, hvarejån icke allenast Svea Niles Lärda Naturforskare, utan och alla Lärda i hela världen, hade at afbida sit öde.

Ly som 10 gånger 10 är et quadrat tal, så måste 10 linier och 10 baserform i hvar linia, uti jema distans utplanterade, nödvändigt formera en likfödig förhörning: Skulle åter bänken varit lit med andre plantskullar, wid påf 1 och en half aln bred och 6 a 7 alnar lång: så måste Mats Matsson hafwa varit mycket ofunnig på spörets bruk i Trågårdar, efter han med snöre gjordt sina linier tvärs öfver bänken, hvarest snöret är inapplicabelt.

At vinteren kom biftida och gick snart: vet jag icke väl, hvad thet vil säga: Men om min Herre i ställe för hafre rötterna, vil medgifwa at rågrötterna i April Månad började at gro, så skola vi snart förlifas om allt thet öfriga. Annars påstår jag, at min Herre bör gifwa thet Allmänna tydeligen wid hand, huru och när, then förment förvandlingen sig tilldragit? antingen om sommaren genast efter utplanteringen, eller om hösten emellan Klippningarne, eller om vinteren, eller och påföljande våren? har min Herre, eller Mats Matsson detta ingensådera observerat, så påstår jag at rönnet icke är gjordt med tillbörlig upmärksamhet.

Min Herre, som och Mats Matsson, lära äfwen nödgas tillstå, at i bänken värt mycket ogräs, både före och efter basrens utplantering: wänne icke samma ogräs, äfwen som irågen, haft sin första uprinnelse af basren? Tor min Herre at af basren kan blifwa råg och wingel, hvareföre icke äfwen flere växter, dem wi öfver hufvud kalla ogräs?

Min Herre har äfwen bebagat bitra sig: at fröet varit skuld thertil, at en del rötter dödt ut om vinteren: hwilket är thet samma som at påstå thet ägget är skuld thet till at flycklingen döer, sedan man icke allenast klippt städerne af honom, utan och utsatt honom för tidens wådsamhet om vinteren. Wi se ju, at en del foglar bärga sig väl, men andre åter sätta lifwet till, om de icke bärgas uti warma hus öfver vinteren: wänne thet icke förnämligast ankommer på Skaparens allwisa Inrättning.

Navald Rusticus.

Inskändt om Murbruk.

Tast ån jag tillfröer ej särdeles lagt mig winning om at utröna det som til Murare konsten hörer: så trodde jag dock min skyldighet wara at låna min eftertänka härtill, då jag förnam at en angelägen fråga i det ämnet uti N:o 35 Stockholms wetsblad af den 1 Septembr. 1759 war föreslådd.

Men at jag nu så sent meddelar hvad jag härutinnan uttrönt; är ordsaken: at jag ej något wille meddela, föder ån jag skulle först sielf så se denna frågan, så wäl som de deröfver inkomna swaren (se wetsbladen N:o 36 och 42 samma år) in originalt, hwilket först ärhölts den 3 Januarii, innewäsende år, sedan kringströdde Pränumeranter uti orten desse bladet först handhaf.

Jag hafwer wid undersökandet om denna salen ej haft någon annan läromästare, ån kalkbanden eller murbruket som de gamla tillerod: och som denne min läromästare, gifwit mig wid handen 2:ne slags materier, som sannolikt contribuera mera dertil (at de gamlas murbruk är så hårt och fast) ån det som swaren öfver detta ämne uti ofwannånnde Numrer innehålla: Så gjör jag mig skyldig, (och uti det är i sig sielf en tinghet) at sådant meddel, beständes uti följande.

1:mo,) Kofhstybbe har jag helt ögonstenligen uti kalkbanden observerat och funnit: och i proposition synes det wara så mycket som wid påf tunt lerwatt kan gjöra tillsagen af lera; men häremot har jag ej funnit någon anledning at tro det någon lera är uti desse kalkband.

2:do,) Victriol eller Victereid som den uti allmänhet kallas, har jag och observerat sålunda; uti de kalkband nedest wid grundwalen har jag funnit en grön råffaglig materia som wid nogare undersökning så wäl uti warelzen som coleuren varit enlig victereid, men uti de öfre kalkband har jag funnit dels intet, dels så ringa at man det knapt med ögonen kunnat se.

3:to,) Beträffande sanden och talcken, så har jag äfwen sielf det från hwarannan, och besunnit lika quantum af hwardera efter mått at förestå, samt besunnit sanden, fort sagdt, som naturen den skapat, rätt grof, medelmåttigare, och finare, om hwaran.

Jag förbigår at omständeligen omröra desse 2:ne upgifne materiers starka och starkare particklar, som jag kunde tilltro mig hafwa kundskap om. Den torde och blifwa ofullkomlig. Dufwadfakeligen läres kofhstybbet dels tårka och taga til sig all wåfka; dels aldeles utestänga sådant: men derunder ej uplösa någon af kalkens particklar. Och som swaren öfver detta ämne, gifwa wid handen, at de gamlas murbruk är petrificerat; så förmodas sannolikt det victriolen är här til hufvud principen, så stort quantum läres wäl ej behöwas af denne föstnånnde: utan i liknelse wis såsom saltet; men ju mera något saltet, ju längre det sig håller och förwaras, utan i liknelse wis såsom saltet; men ju mera något saltet, ju åger årfarenhet wille gjöra sig mödan at allmänt utgifwa Victriolens egenskaper och wårkningat, så kunde så mycket wisare applicatlon uti detta mål gibras. Men så wida denne materia genom watt lätt smältes, så är ej at undra om den uti murbruket förswunnit utur ögnafsigtet.

Detta hafwer jag nu uti wåtmening meddelat; Men är det felat, så förblifwa icke des mindre kalkbanden sådana som de äro, och torde någon annan kunna utröna theras natur.

Tabla den 18 Februaril 1760.

Petteri Särnström.

ANNO 1760 D. I Martii.
Politie- och Commercie-Tidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Feb.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
23	25:80	13. u.	N. - flart.	25:75	3. u.	NO. - flart.	25:70	6. u.	- flart.
24	25:50	5. u.	SO. - flart.	25:30	2. u.	SO. - flart.	25:15	5. u.	- flart.
25	25: 0	0.	S. - multit.	25: 0	0.	S. - multit.	25: 0	1. d.	- multit.
26	25: 5	1. d.	S. - multit.	25: 0	0.	S. - multit.	25: 0	0.	- multit.
27	24:90	0.	S. - multit.	24:90	0.	S. - multit.	24:95	0.	- multit.
28	25: 5	1. d.	S. - multit.	25:15	2. d.	S. - multit.	25:30	2. d.	- multit.
29	25:30	2. d.	S. - multit.	25:40	0.	S. - multit.	25:65	1. u.	- multit.

D. 23 Första Dw N. 4, 6.

Förfande Resande äro nyligen ankomne:

Borgmästaren Ginetus, fr. Nollöping, log. på Källaren Körgylta Winstatet. — Vice Håradshöfdingen Haldin och Staden Haldin fr. Fahlun, log. på Källaren Niga. — Cronfogden Flygare fr. Dahlare, log. i huset N:o 5 wid Nyungatan. — Directeuren Gillander fr. Birgslagen, log. hos Källarmästaren Malm wid Riddarhus torget. — Borgmästaren Sjöman fr. Mariestad, log. på Källaren Tre Kemare. — Couvvardie Capitain Miller från Marstrand, log. på Källaren Stiernan. — Målare Gesällen Sätterberg fr. Clara, log. hos Källaren Klaggberg på Storgatan. — Fabrikuruten Woson och Wofhållaren Woren fr. Carlscrona, log. i huset N:o 3 wid Köpmans torget. — Krigs-Commisarien Brandt fr. Pomern, log. hos Snickaren Ferngren i Bryggare gränden wid St. Clara. — Fabriqueuren Pohl från Norellöping, log. i huset N:o 43 wid Jerntorget. — Maria Linberg och Lars Tranberg, log. i huset N:o 78 wid Stora yrlo brinken. — Professor Kärfvahl fr. Upsala, log. på Källaren Hoppet. — Ryttmästaren Ahlberg fr. Skåne, log. på Källaren Körgylta Rejonet. — Handelsmännen Abraham Christerson, Nils och Anders Berg fr. Åkersund, log. hos Guldarbetaren Precht på lilla Nygatan.

I Stockholm äro ihån den 16 Februarii till den 23 dito födde: 22 Gåsedarn, 20 Gleskebarn, Wigde 17 Par, samt begrafne 21 gamla Personer, och 23 Barn. (0) lita märker at ingen Företeckning ihån den Församlingen infommit.

De gamle Personer äro döde: 3 af Hetsig sula, 5 af Lungsjot, 1 af Vredst sula, 2 Dranknat, 1 af Wattusot, 1 i Barns-börd, 1 af Alderdom, 3 af Slag, 2 af Dangiswen sula, 1 af Coliquet, 1 af Gulsot. De 23 Barnen äro döde: 13 af Slag, 2 af Måsling, 3 af Hetsig sula, 1 Dödsdöt, 1 af Magref, 1 af Vredst sula, 1 af Dangiswen sula, 1 af Wattusot.

Rammen på de döde gamle Personer äro:

(Stockyrkan) Handelsman Eric Kos. — Peruquemästaren Johan Käsbergs hustru. — Skofickaren Anders Linmark. — 1 Barn. — (St. Clara) Hans Excellence, Nils: Kådet, Presidenten i Kongl. Lag-Commission, Upsala Academie Cancellaren, Riddaren och Commendeuren af Kongl. Majests Orden, Högwälförne Here Grefwe Carl Ehrenpreis 68 år gl. — Arbetaren wid Engiska Garfwerket Arwid Olanders hustru. — Fattighuskatlen Pehr Andersson Öddebberg 64 år gl. — dito Johan Wernberg 60 år gl. — Besökaren Jacob Gutthof. — 2 Barn. — (St. Jacob) — (Riddareh.) Handelsman Pehr Lönnberg. — 1 Barn. — (Tyfka Förl.) — (St. Maria) Sidman Gabriel Lindquist. — 6 Barn. — (St. Catharina) Sidmans hustrun Greta Sophia Ahlborn. — Timmerman Jöns Holm 79 år gl. — 5 Barn. — (Kongsholmen) Tracteuten Johan Svedström. — (Ladugårdsland.) Skomakare Gesällen Johan H. Lund. — 1 Barn. — (St. Olof) Porcellains Ritare Gesällen Jonas Åberg. — Arcestanten Petter Rosengren. — 5 Barn. — (St. Johannis) Slackfaren Jacob Kirckhof. — Enkan Margareta Bohm 87 år gl. — Jungfru Maria Norman. — Flickan Anna Maria Ahman. — Besökaren Jacob Simonius. — 2 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) — (Skepsk.) — (Sabatsbergs Fattighus)

Martii Månads TAXA.

Svar efter följande Persedlar försälas i Stockholm, Anno 1760. Rp:mt.

Bröd til et bre R:mt bör wäga.	En Kanna godt Dubbelt öhl	dal.	26 öre.
Hwetebröd med mjölk bakat 2 och 1 halst Lod.	En Kanna Enckelt öhl		14
Dito utan mjölk bakat 2 och 3 tierad Lod.	En Kanna godt Swag öhl		6
Strådt Kåg bröd 5 och 1 halst Lod.	En Kanna Söt Mjölk		28
Dito ostrådt bröd 9 och 1 halst Lod.		R:mt	
Et Fat Dubbelt öhl		dal. 38:	22
Dito En Tunna		30:	30
Et Fat Enckelt öhl		18:	—
En Tunna Dito		14:	12
Et Fat Swagöhl		11:	8
En Tunna Dito		9:	—
En Tunna Spisöhl		1:	8
	En Marc Gärst Drez Stutz eller Dwi-ge-Ridtt		14
	En Marc Hel eller Half-god gibdd Kalf		24
	En Marc Framfierding dito		22
	En Marc Walfierding dito		26
	En Marc Gärftott		14

Inkommande Spannemåls prisen hafwa i nåsfl. Månad warit: Hwete 36, 33 Kåg 18, 17 dal. Malt 24, 22 dal. Korn 21, 20 dal. Blandföd och Hafra 18, 17 dal. Rist 30.

Utskillige Fungjörelser.

En Person som evertuerat sig en helles letters och förestår Latinis, Tyfka och Fransiska språk, samt äger insigt uti Juridiquen, Politiquen, Moralen, Historien och Geographien med mera, tänker at etablera en liten Skole. De som behaga förtro sina barn till hans Education och handledning, försäkras at de med all behörig trohet, nit och sit skola blifwa flidte. Widare underättelse fås på Ladugårds landet och lilla Humblegårds gatan hos Holm Consapeln Welamson i Regiments Wäbelen Lindqvists gård.

På Lustports gatan näst in til St. Johannes Kyrka på Norra sidan uti Banco Commissariens Egerströms gård, är en Lobals Plantage at hyra; underättelse fås i samma hus.

Utur Elisabeth Marswalls Bod wid Skipsbron mit emot Victualie wägen, är den 4:de Resbruarti til en obekant dräng, klädd i en brun råd och svart Karpus, som sade sig wara utskickad af des Herre, på öppet köp blifwit utlämnat, 2 stora och en mindre Saladitser, samt en Spillkam af ägta porcellaine. Och som man i basigbet ej kommit at fråga den Herrrens namn hos hwilken denna dräng war, och han sedermera ej låtit höra af sig; alltså anmodas den som härom någon kundskap hafwer, at giöra så wäl och gifwa det tillkänna, emedan öfswannämde persedlar blifwit utlämnade af hobbelleningen i ägarens frännaro.

Et aldeles nytt Wägguhr, och et dertill hörande Torn-uhr med des slaglocka, är til saln för 600 dal. R:mt, och kan beses uti Snickare boden wid Riddarehus torget.

Nästkommande Fredag som är den 7 Martij blifwer offentlig Auction på Kläckaren Pellean wid Södermalms tof, hwarast kommer at försälas allahanda lös Egendem, bestående af Guld, Silfwer, Eben, Koppar, Wåsing, Malm, Linn-Gång och Sångkläder, Speglar, Schackier, jemte öfwerse Sköp och Träsaker med mera.

Uti huset N:o 104 på Skidsgårds gatan 2 trappor up, är den 29 Februarii bortskulen en Silfwer Mjölk kanna, flöt på foten, och en liten bula fram på, med Guldsmeden Hine. Wittfors skämpel N. W. K. Den som om förenämde kanna kan gifwa uplysning, skal dersföre hedertligen blifwa förskott.

Uppå Södermalm wid Siästgifsware gården Solen, i hörnet af Horns och Skinnarwicks gatorne, är gården N:o 63 at hyra; hwarom underättelse fås hos Coupvartie Capitain Magnus Ahlström, om wor uti den så kallade Penmanfka ägndomen på Kongsholmen, samt hos Rafstekolaren Cumelin uti huset N:o 4 i Träskund.

Al en Person är blifwit qwarlemnad et tunneds Jern, den som detta tilhöret, kan det samma återfå i boden uti huset hwita Vidern kallad, nedan för Tyfka Brun.

I Ledners Wollåda sälles: GUDS Werd och Hwita 6 dal. Hulsens Fästfl. Wäremb. Mitterspiel eller larouset in folio med koppars. 12 dal. Bloch om denna tidens spådomar och propheetier 3 dal. Wendts Förelaring öfwer Catechesen 6 dal. Gieses Tyfka Språkmästare 6 dal. Goulson em Fästningars belägrande m. Tabb, 3 dal. 10 fl. Likpred. öfwer Grefwar och Ades. Personer 9 dal. 9 fl. dito öfwer Prester 4 dal. 16 ö. Swedbergs Barne Cateches 2 dal. 8 öre.

Uti Kongl. Leperie Bodden finnes et Calendarium Pepetuum med Brand-Signalene här i Stockholm utsatte, samt glas och förgylt ram för 12 dal. kopparmant.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Saga innebålandes Prinsessan Zinetas Afventyr. Exemplaret kostar 8 styfwer.

Stockholms Wefoblad.

Tördagen den 8 Martii 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Följande 2:ne Skrifter äro nyligen infände:

Sörswar för Mediator Öpartisk emot Kawald Rusticus, angående hafres förwandlingen, uti detta års wefoblad N:o 2.

En uti en så gammal twiit mycket nödig, men nog drifsig Mediator, tycktes dock ej hafwa föra Rätt, at med en så het penna bliwa bemött, som af Kawald Rusticus, hällt uti et mål som den ena ej förstår bättre än den andra; Men vår goda Mediator får låta sig njäa med samma öde, som andra domare, hwilkas rättwifaste domar merendels tadlas af Rusticus. Nog af, at plikten för dombrott redan gått öfwer Zader Kawald till utmätning, och blifwit tillöft för det ansäteliga striffätt.

Uti ett underfällas allmänheten, som uti sådana mål ofstridigt äger högsta domsrättigheten, 1:mo, om thet lyser större förstånd uti Zader Rustici uträkning, at Riket, genom 1 eller 4 kryddsfångar till försök, skulle lida några tunnor guld; då det icke är sagt, at alla skulle behöfwa göra thetta försök, eller at thet icke kunde anställas uti mindre, och thet utom des, efter 240000 Quadrat alnar på 1 tunland, ej belöper sig mer till et half skop, än 55 Quadrat alnar, som wore en fäng C. S. af 21 alnars längd och 5 alnars bredd. Then som ej wil uplåta så stor bit till fanningens utrednande, han lærer in infinitum så bliwa uti samma ovisshet som för. Mera, om hafren blefwe förwandlad till råg, hade man då icke hittat på selswa guldgruwan? Soge det felt, så sker sådant oftast Äfwen med käl, rötter och små kryddor; Ämningone, så många man höret, hafwa ansetit detta inläst med årlige. 2:do, om thet gifwes et sådant sammanhang emellan djur Riket och vårt Riket, at man af naturens lagar i det ena kan argumentera till det andra: C. S. efter kählmassar förwandlas, skal ock hafra tunna förwandlas; Men spintae intet, ergo ej heller råg. Flera tro, at emellan dessa Riken och deras lagar skal wara så godt som et öändligt afstånd, at denna argumentation ej synes äga föga mer styrka än a baculo in angulo till wadert wäder.

Dock, Min Herr Mediator och Zader Kawald, förlifens, och låter härmed wara allt, i allmänheten längtar slipa höra denna utgniska wisan.

Colophon et Cerensis,
Compagn.

Nya tankar om Spannemåls priset.

På frågan uppkommer, hwad en tunna såd skal gälla, bde straxt derjemte upställas en annan qwestion af lika innebåll, och lika nödwändighet, nemligen hwad et mennisko lij bdr gälla. Ly som ingen kan gierna lefwa utan bröd, altså angår denna brödfrågan selswa lifwet. Wi tala nu endast om vårt lefnadsätt i Sverige, uteslutande härifrån Lappmarken. Wriff på brödet är hungeris nöd, drager skuldmar och flere landsplågor öfwer land och rike. Den fattige kan i nödsfall wara utan flått, flött, smör och säjwel, men ej utan bröd, om lifwet skal bibehållas. Man kunde detta med mångfaldig årfarenhet bewisa, om allenast rumet här sådant tillåto. En efter bröd hungrande menighet kan man lifna wid en man Swante som låg i watnet op under hafan: Denne hade 18 daler k:mt at waga till sit liffs räddning. Hans granne Sigge kom, och kunde, men wille icke, hjälpa Swante up ur watnet för mindre än 24 daler k:mt. Efter nu Swante ej hade tillräckelige pengar, måste han tillåttas lifwet. Måne wäl Sigge blif finnare

af Svantes blod? På samma sätt förbedler det sig med en lidande allmoge vid dyra spannmåls löp. Om Svante ej kan betala 24 till 30 och 40 daler för en tunna säd, måste han dö af hunger, för Siggis dyra fördel och egenlytta skul. Spannmåls säljare invända väl, at när allt annat är dyrt, bör såden äfven stigras, i proportion? Jag svarar, man bör ej kora ondt med hälfsten värre: görer ingom ondt för ondt, heter det. Deputat, hvilken har först börjat stegra sina varor? Jo spannmåls-säljaren, som år 1757, icke så mycket af högsta nöd, som fast mera af omåtteligt begär till vinst, upphögde sin Lära till 30, 40 och 50 daler tunnan för såden. Detta skal än vidare bewisas. År 1758 om hösten tog säljaren ännu 30 daler k:m:t tunnan för råg och korn i Östergötland, och nästföljande vähr såldes en tunna lika säd för 18 till 20 daler k:m:t, när den likväl bort vara dyrare om våren, än om hösten. Ingen må tänka, at såden öft sig öfver vinteren, utan det var girigheten som gjorde ännu det dyra priset till 30 daler tunnan för nyssnånde säd om hösten 1758, ända till des man om vinteren och våhren 1759 klef warse, at GUD wälsignat Bergslagen och andre orter med ymnig säd, spannmåls handlare till harm och sorg. Debe spannmåls säljare woro de samme, som genom sitt dyra pris upjagade alla andra varor till högsta dyrhet, af hvilken plåga wi samfält lida ännu, och om den samma plågan äfven trycker dem, som förut hade spannmål till salu, torde det vara wäl förtient. Sedan bränvinst som varit Kikens skada, och solets fördes, blifwit wälfigen förbudt, har man ej orsak, at feuckta så mycket misbruk och träferi med spannmål, såsom tilldorene sedt, ty ingen kan nu äta sig mer än mått af bröd. Herr Stenmans öfkyldiga upgift är ej så farlig, som des motsägare häftrigt skrifa. Det är myckenhet af underhåll, som gör myckenhet af menniskor: Ju mer underhåll, desto mera menniskor. Landtbruk bör berorras, men den hungrande hopen emoderlio besträs från undergång af dyr tid. En som har indelt lön af spannmål för 7 och en hollt daler k:m:t tunnan, tror sig berättigad till två och tredubbel winning på hwat daler. Detta är äfwen så löfligt, som om penninge löntagaren wille påstå 12 daler k:m:t för en 6 dalers sedel af samma mynt. Likväl påckar den sörrer på sin spannmål, när den senare i tyshet låter sig nöja med hwad GUD och Öfwerheten tilldelt honom. GUD wälsigne vår Nådiga Regering, som skaffar oss bröd för billigt pris. Westerbhus den 27 Januarii 1760.

Johan Persson på berget.

Meteorologiske Observationer.

Mart.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
1. d	25:70	4.u.	N.	- mult.	25:60	1.u.	SW.	- mult.	25:50	3.u.		2 mult.
2. d	25:20	2.d.	W.	- mult.	25:15	3.d.	W.	2 mult.	24:90	3.u.		- mult.
3. d	24:90	2.u.	NW.	2 mult.	24:95	2.u.	N.	2 mult.	25: 0	6.u.		- Hart.
4. d	25: 5	5.u.	N.	- mult.	25:10	2.u.	N.	- mult.	25:20	0.		- mult.
5. d	25:30	4.u.	W.	- Hart.	25:30	0.	W.	- Hart.	25:35	3.u.		- Hart.
6. d	25:35	2.u.	W.	- mult.	25:30	1.d.	W.	- Hart.	25:30	0.		- Hart.
7. d	25: 0	2.d.	SW.	2 mult.	25: 0	2.d.	SW.	- mult.	25: 0	0.		- mult.

D. i Sullmans Kl. 10, 6.

ANNO 1760 d. 8 Martii.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Handelsmännen Graham och Edström i fr. Christianstad, log. på Källaren Riga. — Inspectoren Sparrman i fr. Upsala, log. i huset No. 18 i Kongsbacken. — Inspectoren Lundström i fr. Upsala, log. i huset No. 1 i Kongsbacken. — Handelsmännen Bergman och Lundahl, samt Conducteuren Bergman i fr. Carlskrona, log. i huset No. 4 wid Drottning gatan. — Cro- no-Befälningssman Unbeck i fr. Jönköping, log. i huset No. 83 på Kongsbolmen wid stora gas- tan. — Handelsman Lindahl i fr. Norrköping, log. på Källaren Sweriges Wapn. — Pro- fessor Zick i fr. Upsala, log. i huset No. 168 i Staden och Ince Qwarteret. — Auditeuren So- lander, Medicinå Doctoren Hager, samt Fru Sparrman i fr. Upsala, log. i huset No. 18 wid Kongsbacken. — Muscultanten Brenner i fr. Dablarne, log. på Källaren Mercurius. — Capte- taine Dorchmont i fr. Strömsad, log. på Källaren Hoppet. — Gendrit Schmidtberg i fr. Små- land, log. i huset No. 10 wid stora Noggatan. — Proto-Notarien v. Schali i fr. Jönköping, log. hos Källarmästaren Walm. — Djuerfalken Lindstedt i fr. Götteberg, log. hos Wobhällaren Kellman wid Swälbergsgatan. — Kafelugnsmakare Gesällen Walmberg, log. hos Kafel- ugnsmakare Enkan Lena Helmick. — Postmästaren Sundwall och Contoits-Skrifwaren Win- nersten i fr. Wäster-Göthland, log. på Källaren Götha Lejon.

I Stockholm äro itran den 23 Februarii till den 1 Martii födde: 16 Gåfkebarn, 17 Glickebarn. Wigde 6 Par, samt begrofne 19 gamla Personer, och 21 Barn. (○) Ut- märker at ingen förteckning itran den församlingen inkommit.

De gamle Personer äro dödde: 5 af Hetsig sula, 6 af Lungfot, 2 af Vrost sula, 1 af D- tyllig händelse, 1 af Slag, 1 af Obstruction, 1 af Diarthe, 2 af Ferika. De 21 Barnen äro dödde: 2 af Vrost sula, 11 af Slag, 1 af Inwärtis sula, 3 af Hetsig sula, 1 af Läro- sten, 3 af Wäpling.

Namnen på de dödde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Upphöds-Commisariaten Carl Sperling. — Stråddaren Christoffer Fredrik Wumens hustru. — Enkan Christina Hällberg 69 år gl. — Metallarbetaren Edward Meris- don. — (St. Clara) (○) (St. Jacob) Cancellisten Hindric Dubns hustru. — 3 Barn. — (Riddareh.) 1 Barn. — (Tyska Förs.) 1 Barn. — (St. Maria) Afsteddade Gar- dis Soldaten Lars Wenberg. — Timmerman Eric Lindberg. — Enkan Greta Lindström 65 år gl. — 4 Barn. — (St. Catharina) Klädemakare hustrun Maria Strömberg. — Strum- wäfware hustrun Anna Sophia Reysler. — Pigan Ingrid Zick. — 3 Barn. — (Konge- holmen) 3 Barn. — (Ladugårdsland.) Bryggare Enkan Catharina Nybom 75 år gl. — Pigan Märta Wibeckman 72 år gl. — 1 Barn. — (St. Olof) Lårodrängen Axel Holm- berg. — 4 Barn. — (St. Johannis) Timmerman Johan Holm. — 1 Barn. — (Barn- huset) (Danviks Förs.) Murdrängen Lars Anderson. — (Skepsh.) — (Sabs- atöberg) Fattighus) Pigan Catharina Swensdotter 59 år gl. — dito Maria Hindrichsdotter 78 år gl. — Afsteddade Gardis Soldaten Richard Flodberg 65 år gl.

Stiftillige Fungióreller.

En Person som iakttagit sig en belles lettres och söfskär Latinska, Tyska och Fransöska språ- ken, samt äger insigt uti Juridiquen, Politiquen, Moralen, Historien och Geographien med mera, tänker at etablera en liten Skole. De som behaga förtro sina barn till hans Education och hand- ledning, försäkras at de med all behörig trohet, nit och slit föta blifwa skötte. Widare under- rättelse fås på Ladugårds landet och lifå Humblegårds gatan hos Holm Constapeln Belamson i Regiments Wäbelen Lindqvists gård.

Utur Elisabeth Marchalls Wod wid Skepsbron mit emot Victualie wägen, är den 4:de Fe- bruarii till en obekant dräng, klädd i en brun räd och svart Karpus, som sade sig wara utskickad af des Herre, på öppet löp bliswit utlämnat, 2 stora och en mindre Saladiret, samt en Spill- tum af ägla porcellaine. Och som man i hastighet ej kommit at fråga den Herrens namn hos hwilken denna dräng wat, och han sedermera ej låtit höra af sig, alltså anmodas den som härom

1 Egon Kundskap hafwer, at göra så wäl och gifwa det tillkänna, emedan ofwannämde perfwedlar blifwit utlämnade af bodbetieningen i ågarens fränwaro.

De ikring Norrboeping boende Hverfkapet eller andra, som för nöje eller nytta flut infundans de Sommar kunna wara hågade at underhålla Silkesmaskar, men icke sielwe äro tillräckligen försedde med friska mussbåreslöf; kunna hos Rådman eller Rådmanens Präses i bemänte Stad, Carl Martin Kohl, emot skällyg betalning samma löf undsä ifrån infundande Junii Månads början: De som underhålla sin egen Påstgång, kunna låta afbanta löfwen wisa dagar i wekan och the öfriga åter undsä dem med den ordinaire Påsten, på lita sätt som förledit är skiedt: dock behagade wederbörande, som så efter åstundan icke kunde blifwa försedde med Silkesmaske Hög eller Trö, nu i tid hos bemänte Rådman Kohl therom anmäla sig, så ingen brist therå skal spörjas: Warandes Plantage-ågaren så mycket bättre i stånd at kunna försätra wederbörande om goda och friska löf, som samwäl Hennes Kongl. Majst war Nådligsta Drottning de förra Åren Påstgårdeligen härifrån täckts therå beliena sig til Silkesafweln wid Drottningholm innan Mullbåreslöfs-Plantagen therådes handt blifwa tillräckelig.

Uti Landsbödingen Isaac Diveronas Stenhus N:o 23 på Norremalm och Drottninge gatan, är en Packbod, och der innans för et stort hwall, nästfundande Påst at hyra.

Uti huset N:o 23 wid stora gatan på Kongsholmen, komier Hauptekning med det första at se uppå framt. Directuren Daniel Almqvists efterlämnade lösa och fasta Egendom. Fördenskul behaga alla de som kunna hafwa några wäslutade Räkningar eller Fördingar at bemänte Stenhus, antingen de wid Hauptekningen, eller des förtinnan i bemänte Stenhus sig angifwa.

För några dagar sedan är förtommen en medelmättig Jagthund, swart til färgen, brun under kläfarna med bruna ögnabryn och ben, liten wit blåsa på nosen och wita fötter; Den som samma hund kan til råttta skaffa, och sig angifwer uti huset N:o 15 på Djertlånggatan straxt wid Slotsbacken, har för des beswär at undsä 12 daler k.mt.

Nya Sångkläder som för sednaste branden försärdigades, och såldes på Södermalm och Horns gatan mit emot St. Maria kyrka, försärdigas och hålles nu mera til satu alla fortw tagel och här, sidor och duhn, Cattuns Sångkläder samt Madraser uppå Norremalm och Smälands gränden uti huset N:o 7 nästa huset in til Ankehusets bakgård.

Den 17 i denna Månad, komier uppå denne Stadsens Auctions Kammar at försäljas et partie sammanmasit och strådt rågmöl, samt hwetmöl uti spiltred och stordingar, hwaraf prof här sådes kan beses.

Den 29 Februarii är uti en gränd upfunnit, åskällige Kläden och linkläden som blifwit i förwar tagne. Den sådant bortmist, kan här om så underrättelse hos Aldermannen Nils Widrel uti des hus på Wästerlånggatan.

I Segerdabls Bokläda finnes följande inbundne Böcker til köps; Ciceronis Opera Omnia 9:de Tom 240 dal. Dannemærks och Norriges Andliga och Werldliga Stat 1749 24 daler. Wildes Preparatio Hodegetica, dito Annmärningar öfwer Puffendorf tillfamm. 30 dal. Göttis Das äfwenyt 2ne del 60 dal. Wär i Ortsgården Kämpande Jesus, förfärd i en Betræktelse öfwer 20ra Acten af Christl Pinos historia 2 dal. Hinckelmans Betræktelser öfwer Christl Blods Rening 1 dal. 22 bre. Tankar wid Christl Korf 6 bre. Äfwen några Exemplar af Heds Betræktelser öfwer Passion på Dansk 20 dal.

I Nyströms och Stolpes Bokläda wid Norrebro finnes följande Deconomiska Böcker: Marpergers Plantagen allerhand gewächse i fr. b. 4to 4 dal. Coleri Hushålds bok på Swenska 8 d. Bruckman von Erd. Apffel n. Naturl. Geheimnisse die Landguter zu verbesern 4to 2 dal. 16 br. Tankar öfwer Swenska Deconomien, en Weckokrist för år 1738. 6 dal. Bennet om Lins födsel 1 dal. 16 bre. Risting om Landtbruk 4to 3 dal. Der Kön. Academie der Wissens. in Paris physische Abhandlungen 1 u. 2 Th. i 2 b. m: kuff. 12 dal. Dahlmans Landtushållning 1 och 2 del. 5 dal. Mentzers Swenska Ålterman 3 dal. Kalm om Americanska wärdets födsel 2 dal. 8 bre. Rosensten om Skogars födsel 4 dal. Östereich über alles wann es nur wil od. Österr. Deconomie 2 dal. 8 bre. Ålstedmers Swenska Fårherde 2 dal. 8 bre. Walleronts merkwürdigkeiten der Natur u. kunst od. Verkes. der Landt-Cultur m. kuff. 3 dal. Nelic Siden-Manufactur 2 dal. 8 bre. Tengman om Hushållsrden 1 dal. 16 bre Schröders Jurist. Schatz-und Rentkammer 3 dal. Lagerlöf om Landets Kultur 1 dal. 16 bre.

Äf Trycket är nyh utkommen en fullständelig beskrifning om Kalloners fortplantning och födsel; hwilken finnes til köps uti Dir. Sulvis, samt Nyströms och Stolpes Bokläda på Norrebro, som och hos Bokhandl. Segerdahl för 18 bre Exemplaret.

På Norremalm i Grotglutare gränden och gula träbyggningen är en Kammar at hyra några fardag; underrättelse här om sås i berörde gård.

Äf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Bref til Landsbödingarne, angående Stiuklegans betänkande för Allmogon och Landtmanen, enär de slutsa ifrån Ståderne i Åiket. Dat. 22 Januarii 1760.
Kongl. Maj:ts Nådiga Föredud emot en af Trycket utkommen skrift, under titel: Tankar om Borgerliga Friheten 1c. Dat. 28 Februarii 1760.

Stockholms Sæloblad.

Tördagen den 15 Martii 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Söljande är insändt:

Upriktigt, påliteligt, och förmodeligen tillräckeligt swar på frågan uti We-
slobladet N:o 7, angående bot emot swamp och röta uti husen.

Frågan är utaf wigt och nog betydande; ty när grunden och botn af jorden är på det sättet
sukt, at den stüter swamp, och er sådant susdtigt midt, som är likt spanst snus til sätgen,
då biesper ingen sundhelse, hwarken spelt-lera eller kolskypb, hon doftar dock sin ånga igenom
och gör stada.

Staden är kändt och efterhängsin. Hälstan lidet förk mycket mehn genom sådan trägen
osund lutt: Sedan måste gälfwet ge swiga för en sådan påst, som wälder, at man hwart tes-
die är nödwändigst måste det förnya, som kostar ansenligt dels på skogen, dels på pungen. Där-
näst måste wäggarne se och kännas wid sin förgängelse, tillika med öbr- skomer och öbrar, tas
peter och annan wäggeskonad; til at förtiga, at ofta det, som ligger uti listor och skåp, papper
och documenter afwelles förskämmas. Jag har sielt varit länge ganska illa utstald för den gå-
ften, och fördenkul har jag och mycket deremot försökt.

Då alt annat ej wille göra til salen, lät jag bära mulen ut tresjederedels alm undan golf-
wet hemma uti en marsal och uti en kammare, samt och uti en salersta, som gjorde så mycket
at jag nu på 9 år icke behöft lägga nytt golf, icke har heller någon swamp synnerligen sig wis-
sat: Men i det skälet har jag sådt kännas wid drag och löld så, at jag på det sättet ej
wis råda någon så göra.

Innan och förren jag för 2 eller 3 år sedan läse uti Wetenskaps Academiens handlingar
om dubbla golf, kom mig i sinnet, det jag och wärkstälte med mycket förman och nytta. Ingen
skal låta skräma sig här i, liksom dubbla golf wero för kostsamma: de kosta ej mer, om icke
mindre än andra, om de på detta sättet göras. Du har en ny byggning, som tarfwar golf,
sälstan är marken så jämn, at du ju icke behöfwer föra in en jämlik bop spilling. Det slipper
man nu aldeles på det sättet. Jag skötar, hwarpå golfwet skal spikas, dynstokar kallas de på
wår ort, så af dem med telggran på trenne sidor: Men lämna likwäl på stoo-sidorne nedan til
salsar, hwarrå man något kan lägga och säsa, eljest måste man spita bråde- ribbor ändes med
nedan på sidorne. Dynstokarne läggas 1 och en half alm högt, 2 alnar från hwarannan, ju
närmare de läggas, af ju tunnare bråden får man göra golfwet. Sedan detta är bestält, tager
man ej brådet, utan klufwit gårdset, bugger det af uti stumpar och lägger det så tätt, som ske
kan på-salsarna, eller ribborna, der owan på lägger man stog- eller wäggenmåsa, så at den löf-
späker mellan dynstokarna, uppå denne måsa bär man in mo, eller fint grus, eller torr sönderstöt
lera, sidet och stumpar den digt, då ger måsan sig neder och wälder at detta gruset ej kan falla
igenom, sedan under hwar tillja, som fastspikat är, stöter man fullt af gruset, och då blir golf-
wet tätt så, at det aldeles friar både för löld och drag. Under dynstokarna på jorden lägges
flata stinat så, at stäcken ingalunda nålas jorden, utan wädrer måste hwar sin fria gång.

Så när hade jag glömt det angelägnaste, huru det skal bliwa til fullt tätt wid spylorna
och wäggen. Jo, innan man lägger in dynstokarna, skal man rundt omkring wäggarne lägga
nått och wäl af slagne stäcker, som passa sig tätt in til spylorna: Dese stäcker skola wara knu-
te i alla hörnen, och sedan måste tagas blaggarn, klipp det i rimfor och listra det fast på dese

Kockat och på skålen. Rättet skal vara gjordt af maldt wafn, med något dyfwets dräck uti, at si råttor må glöda skada: Sedan spikas tilljorna uppå detta klaggan, och då först är man bel säker at saken är god och duglig. Detta allt kan man gjöra så i sten- som trähus der det omkränget.

Om och nu hela allmogon sålunda gjorde, efter löfnaden är draglig, då sluppe man någonsin tänka på de förderfärliga mulbänkar utan til, som göra allestädes så mycken skada. Då sluppe och sielfwa golstiflan ligga på wåta mulen och rötas, som eljest allmänligen sker, wåra knappa och glesa skogar til et ännu mera onödiga löfsande.

Et sådant golf, utom det at det nötes med fötterna kan ju på detta sättet dura och hålla lika länge emot rötta, som et paneltak, om det allena twäffas med snö eller däfwet, linne, eller däfwer sägsån, som alltid och ofta kan nyttias.

Si så kan man härigenom undgå at sättia hålsan uti fara, och nu kan man nyttia nedra wåningen med större begwämlighet, än de andra, och aldeles wara fredad för den ofredsamma och beswårliga ohyran, som allt för många trycker och skadar.

Skulle jag synas ej wara nog tydlig uti denna beskrifningen, så är jag med glädde be-
derredo, at ytterligare gifwa ljos i det, som fordras. Den, som åstundar utom et tätt
golf, til nydens besparing, äga låta och dragfria rum, han låse och gjöre så, som Herr Bar-
brauner wifligen råder uti sin Tractat om Wolkaps skökel pag. 222 seq. han skal intet ångra
sit arbete. Och som, när husen äro aldeles låte det anteligen wil rötta in, då eld skal up-
göras: emedan lågelden nödwändigt skal hafwa lust och wäder, eljest släcknar den, liksom
wi en tilläpt flöde-tunna, är aldeles rådeligt, at man wid detta nu nyss omtalte golfwet
gör en sten- eller trä-trumma genom golfwet brede wid mynningen af spisen eller kakelugnen
4 eller 5 tum wid inwändig, som släpper wäder, då brasan brinner: Men sedan stark
ägentäppes ofwan med et låst eller släpp: Deras äger man den förman, at, då det brinner
man slipper höra pipande, susande drag genom rötter och fenster; ty elden har genom detta
sör och trumma allt hwad han här i någonsin tarfwar. Sådane trummor kunna och muras
uti sten- och trähus i andra wåningen, då det är något hål på wäggen, och trumman göres
under golfwet, ända in til eldstaden. Et allt för nyttigt behågs ljos, som allena synes på
sågata skålen uti Riket; Men aldeles bör blifwa allmänt.

Meteorologiske Observationer.

Tid.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
8 h	25: 5	4. u.	NW.	- mult.	25: 5	2. u.	NW.	- flart.	25: 20	4. u.	-	flart.
9 ①	25: 0	4. u.	NW.	- flart.	25: 0	3. u.	NW.	2 flart.	25: 0	2. u.	-	flart.
10 ②	25: 25	6. u.	N.	- flart.	25: 25	0.	NW.	2 flart.	25: 10	2. u.	-	snö.
11 ③	25: 5	1. u.	N.	- mult.	25: 20	3. u.	NO.	- flart.	25: 35	8. u.	-	flart.
12 ④	25: 35	12. u.	N.	- flart.	25: 30	3. u.	N.	- flart.	25: 35	6. u.	-	mult.
13 ⑤	25: 5	5. u.	N.	- snö.	25: 5	4. u.	NO.	2 mult.	25: 5	5. u.	-	mult.
14 ⑥	24: 90	5. u.	NO.	- mult.	24: 90	4. u.	NO.	- mult.	24: 80	5. u.	-	mult.

D. 19 Sista Dn. N. 2, 6

ANNO 1760 D. 15 Martii.
Politie- och Commercie-Sidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Hof-Jägarmästaren Baron Selou ifr. Wästerbottenland, och Handelsman Dahlgren ifr. Carlshamn, log. i huset No. 47 wid Stortorget. — Lintämars Berienten Olman ifr. Upsala, log. i huset No. 109 wid Gaffelgården. — Commisarien Santesson ifr. Skåne, log. i huset No. 183 wid Ridmansgatan. — Länsmän Lillberg ifr. Kopparberget, log. i huset No. 2 wid Norrmalm's torg. — Capitaine Sillen ifr. Öland och Secretären Carlsten ifr. Carlshamn, log. på Källaren Hökändska Dyn. — Kopparlagare Gesällen Fahlman ifr. Skövning, log. i huset No. 100 wid Österlånggatan. — Högstätt-Rådet Beckström ifr. Jönköping, log. hos Källarmästaren Malm. — Rytmästaren Beckström ifr. Pomern, log. i huset No. 93 wid stora Nyggatan.

I Stockholm äro ifrån den 2 Martii till den 8 dito födde: 29 Gåfkebarn, 28 Glickkebarn. Wigde 11 Par, samt begrafne 14 gamla Personer, och 39 Barn. () Utmärkte at ingen Förtäring ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 17 af Hetsig sula, 16 af Lungrot, 2 i Barneålder, 1 af Wattulor, 1 af Stenpassion, 1 af Inwärtas sula, 4 af Alderdom, 4 af Bröst sula, 1 af Håll och sting, 1 af Kallbrand, 3 af Slag, 1 af Underkäppa, 2 af Kräbba. De 39 Barnen äro döde: 5 af Hetsig sula, 3 af Bröst sula, 9 af Dangstiven sula, 3 af Måbling, 1 af Lungrot, 14 af Slag, 2 Döddöde, 1 af Kiltost, 1 af Frieseln.

Ramnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Jungfru Johanna Charlotta Dahlström. — Luffbetjenten Nils Spånge frödm. — (St. Clara) Capitaine Wälborne Claes Lindroth's Fru Juliana Catharina Silfwerschildt. — Sid-Capitainen Olof Olofsson. — Fru Anna Christina Fröberg. — Stads Wätsman Samuel Vinberg. — Skrotkare Gesällen Jan Erdbals hustru. — 5 Barn. — (St. Jacob) Bokbindaren Hans Bäckström. — Grosshandlaren Johan David Habicht. — Wagnarmakaren Johan Härwig 66 år gl. — (Riddareh.) Drängen Olof Allergren. — (Tyksa Förl.) Banco-Commisarien Wälborne Christer Adrian Stiernerans Fru. — (St. Maria) Faktiques Enickaren Christoffer Rinlund 65 år gl. — Hökaren Lars Brandt's hustru. — Enkan Maria Schyffer 86 år gl. — Spinnerkan Concordia Stiksol. — Järnbåraren Peter Åberg's Enka. — Brandwäcken Sattetins hustru. — Afstledade Soldaten Anders Lullberg's hustru. — 7 Barn. — (St. Catharina) Schole-Mästaren Petter Kathe 74 år gl. — Klädemakaren Anders Edderberg. — 8 Barn. — (Kongsholmen) () (Ladugårdsland.) Skräddaren Johan Berg 60 år gl. — Timmerman Johan Holm. — Besökaren Eric Lind. — Afstledne Registratoren P. Holst's Enka. — Timmerman Lars Dmans hustru. — Jungfru Maria Lund. — 1 Barn. — (St. Olof) Arbetskarlen Olof Gröning. — Stads Wätsman Petter Vidrekman's Enka. — 2 Barn. — (St. Johannis) Timmerman Johan Lönnqvist 64 år gl. — Silspackaren Jonas Westberg. — Timmer Gesällen Johan Stenberg's hustru. — Murgesällen Anders Hultmans hustru. — Wäl-Mästaren Lars Norman. — Lögsgåben Johan Hagerborn. — 2 Barn. — (Barabuser) 1 Barn. — (Danviks Förl.) (Skepsk.) — (Sabatsbergs Bättighus) Enkan Florentina Eiser 62 år gl. — dito Marika Gidberg 65 år gl.

* Kongl. Lagueren Kat. — Pocken Barthes Son. — Sefeltäckaren Nils Enka 67 år gl. — Stollrängen Bergström's hustru. — Gardes Soldaten Christian Malmberg. — dito Anders Westman. — dito Petter Fogel. — Trumslagaren Johan Clatin. — 3:ne Gardes Soldats hustrur. — Murdrängen Magnus Bromans hustru. — Afstledne Gardes Soldaten Friwillig's Enka 80 år gl. — Dito Lind's hustru. — dito Simmerts hustru 64 år gl. — 2:ne Gardes Soldats hustrur. — 10 Barn.

Ättkillige Fungidörelser.

Landskätaren Dominicus Searpetta som uti flera åhr tillbakas, wed sin konst betient Hans Högfjal. Kongl. Maj:it med tänders uttagande och rengörande, jemte många höga och förenamna Personer af denna Stad's Inwånare, gifwer tillkänna, det han ännu bor i Staden på Wag

n gatan hos Kamglutaren Sauer. Först tager han bort winsten af tänderna utan några costly saker, givver et skönt Engelskt tandpulver at hålla them rena med, och bestier them istån winsten. 2:do, Hafwer han en soffbar tand-balsam som sätter tänderna och borttager skidbuga af tandfödet. 3:to, har han en sön Linetur som sätter tandvärk. 4:to, Fyller han ut ihjliga tänder, llalede sätter han konstigt tänder i munnen, jemte det har han en sön balsam för Barn at skrpa på deras tandfödet at tänderna må komma hastigt fram, at de ei få så swår pina unga; hwad de unga angår, curerar han dem adels med begwäma hand, och dertill böriga Medicamenter på kort tid, samt botar för allahanda slags miltat både hos unga och gamla med utwärtens cur.

Probstens Ekmans Latinska förklaring öfwer de 2:ne första innewatande års Wönedagars Terter, är uti Linköping af trycket utkomne, och finnes til köps för 27 bre samt i Stockholm hos Hofb. C. G. Ulf, i Upsala hos Steiner, i Strengnäs hos Conslit. Not. Mag. Pet. Wirtén, i Drebro hos Hofb. Haggberg, i Nyköping hos Hofb. Winge, i Jönköping hos Hofb. Weinberg, i Wessermil hos Hofb. Polyn, i Weris hos Conslit. Not. Eoman, i Ekshö hos Hofb. Åstrand, i Lund hos Conslit. Secret. Nebrman, i Giddeborg hos Hoftryckaren Lange, i Salmar hos Conslit. Not. Mag. Gustorfs, i Wisby hos Conslit. Not. Mag. Ållingbåll, i Linköping hos Hofb. Hultman, i Norröping hos Hofb. Buchner, i Wadstena hos Hofb. Wessman, i Skara hos Conslit. Not. Mag. Sjöberg, i Wessersås hos Hofb. Nordman, i Arboga hos Hofb. Nyberg.

Nätkommande Torsdag den 20 Martii, kommer uppå Stadens Auctions Kammarer at försäljas sjuir Kammarduk, långa Cardemommor, fir olja i flaskor, Pommerans knoppar, spanst gröna, trippel, Kuren torst och ruk tobal.

Uppå Södermalm och stora Wadstugatan, är Pflanderbielmska Tomten til salu, hwarom underrättelse sås på Norremalm, uti lilla wattugränden huset No 37 neder wid gatan.

Dragnings Lottorne för Dortmundska Lotteriet, äro til större delen redan ankomne, och kunna igenom ses på wanligt ställe. Til thet 4:de Lotteriet för St. Peters kyrka, som består af 6 Classer, hwaras dock 3:ne äro fri Classer utan appellacion, försäljes Lotter af Charles Loutin til denna Månads slut, boendes på Södermalm och St Pauls gatan i samma hus hwarest sås betäberas och försäljes Silkes skumpor, samt äfwen på Apoteket Engelen. Dragningen börjas i nästa Månad, insågen är nu 4 gyllen, andra Classen 8 gyllen, och 3:die Classen 10 gyll. Holl.

Nätkommande den 25 Martii, blifwer igenom Auction försåldt Frälse Skäriet Sköping, bestående af et helt hemman med god och bördig åker och ång, uträknat til 135 dal. Silf. mts ränta, god flog, godt fiske i den nära wid belägne Eldta Ålf. Under detta Skärie hörer halwa wa ställe hemmanet Lur, som räntar 12 dal. Silf. mts. Oho Torpet Rörpås, utom dagswerken 8 dal. Silf. mts, Torpet Snikan dito 6 dal. Silf. mts, Lången 4 dal. Silf. mts, allsammans belägg i Ålsborgs Låhn, Flunder Hårad och Fors Sockn, har såwäg igenom Eldta Ålf til Giddeborg 5 mil, til Trollhättan 1 mil, som kan med tiden til handels idlande gidras fördelaglig, ututan några flere idemåner af betesmarker och lågenheter af goda miera ång wid gården.

Den 28 Martii blifwer genom Auction försåldt i Lorp Broen räntar 3 dal. 24 bre Silf. mts i halst Wattebacka, räntar 11 dal. 18 bre Silf. mts, desse bägge uti Wobus Lån Norde Hårad utkom Seckn. En fjerdedel Wästerbo Skatte räntar 2 dal. Silf. mts, ligger i Wobus Lån och Långelands sockn samma Hårad som de förra.

Den 29 Martii blifwer igenom Auction försåldt i Frälse Skäret, räntar 18 dal. 12 bre. i Lorp Wödelår räntar 6 dal. 8 bre. i höst lilla Röra, räntar 12 dal. i stora Röra räntar 25 dal. 28 bre, all Silf. mts. Dese hemman ligga och i Wobus Lån Norde Hårad och stora Röra Sockn.

Den 31 Martii blifwer igenom Auction försåldt, i fjerdedel Bro, räntar 9 dal. 15 bre. dito i fjerdedel Kinslåt, räntar 4 dal. 16 bre Silf. mts, desse hemman ligga uti Wobus Lån Norde Hårad och Lorp sockn.

Hos Pet. Hefelberg är af Trycket utkommit en Theol. Skrift under titel: Christlige påminnelser om delaktigheten i andras syndar, framgiffwen af Theol. Doct. och Domkyrkoherden i Weris Swen Bälter, och såljes i Wollödan på Norebro för 12 bre kopmt. Äfwen kundgöres til deras tiensk, som åstunda få hela werket komplett af Jesu Christi Historia, at Gulle eller siffa Wolen deraf, är npligen af Trycket utkommen, och finnes på öfwanämnde ställe, midt emot Gref Papes hus för 12 dal. lopparemynt Exemplaret.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Slots Cancekrets Kungidrefse, at til hämmande af wäldsamhet, som hwarjehanda wst föll, wd impractisering af Brännewin, försöwar på Kongl. Döregårdens Skidsligård, på daneser må patrolseras med starkt laddade Gewär. Dat. den 15 Martii 1760.

Ytterligare Kungidrefse, anskående Civil-Statens Cafe- och Pupill Casa i anledning af Gambällets siffa fastskälande til sberre underhåld för Enker och omvändiga Barn, på de deremot föreskrifne wiskor. Dat. 20 Febr. 1760.

Stockholms Sæloblad.

Lördagen den 22 Martii 1760.

Lärda Saker, och Rön.

På frågan om swamps förekommande i hus, är ännu följande inkommit :

Wälment Svar uppå then Frågan, huru Swamp i Hus och wid Byggningar kan förekommas och botas.

Udenskund uti Stockholms Sæloblad, No 7 1760, är begärt så weta botemedel för den så wådliga swampen, som i otid skämmer alt för många hus til wäggar, golf och innantede; Föredenskul wil jag härmedelst uprigtigt, fast än thet sker på enjaldigt wis, gifwa allmänheten tillkänna den lilla insigt, som jag om swamps ursprung och dess utrotande genom egen försök förenbet, i flere år indämtat.

Grunden eller ordsaken til swamp och dess råtagiga påföljder består merendels therutiinnan, at under selswa huset finnes antingen bland fyllningen, eller längre ned, någon matjord, hwat af jordmånen är fet, som innom täpta murar, i synnerhet då warn på någondera sidan drager sig til huset, befordrar och updrifwer denna skadeliga och ju längre ju mera skåtande wårt: bidragandes åswen thettil, utom en mera skadelig golftwärt med för mycket watn (a) at rummet skåe länge täpt och ej medelst fönsters och dörrars öpnande några gånger om året, igenomwädras.

Men på det uprinnelsen af en slikt wårt må kunna förekommas och i framtiden undwiskas, är nödigt at i allt taga följande omsändigheter.

Wid alla Byggningars upställande på ny grund i synnerhet trähus, som skola brukas til eldruum, bör all matjorden noga borttagas öfwer hela plaken, som, efter ortens beskaffenhet, är mer eller mindre diup, och i det skålet tagas til fyllning rent stengrus, fritt för all torv och matjord; men i brist deraf hämtas ler på höglandta ställen wäl djupt ned i backen, på det ej eller någon fetma theruti wara må; Elskaledes bör och granneligen märkas at sollarne altid sättas wäl ifrån backen, besonnenligen på sumpige ställen.

På en grund, som före skådet byggnad i många år och ofderig warit swampwårt kan den samma alt för lätt yppa sig i den nya, som sättas på samma plats. Orsaken är then: at den gamla fyllningen, som långt legat täpt och blifwit med öfwerleswor af gamla bräder och dyllst upblandad, kommer i öyna lusten medan then nya byggnaden påskår, och warder af wåta genomstöpt; hwartöre rådeligt är, at, wid den gamla byggningens nedtagande, skært bortföra all matjorden, så at intet regn må laka fetman therutur och föra then med sig ned i jorden, eljest blifwer arbetet widlyftigare medelst then gamla fyllningens borttagan, och den nyas tilldrande, men antingen then består af ler eller stengrus, så aktas noga at then ej wåt i husen inläggas.

Wälment wil jag och gifwa wid handen at eho, som, i brist af höglandte byggnings plats möddas hålla til gods en sumpig til sin bostad, kan then samma således förbättra:

Ifrån skålet der huset skal stå bortföres all matjorden, och läggas sollarne åtminstone en ått ifrån backen, hwatunder mur sättas med wäderbåt, eller drag-sluggar, så wäl i then yttre som sijnimurarne för wäder wårling skul; Och enår huset skal inredas lägger man först dyn-

(a) Om härwid brukades hwit Bidernmåsa eller sågspån af löfträ, så skulle man så se golfmen med ringa mödo och ganska litet watn rått hwita samt golftildet i långliga tider skået. Men utom alt detta så äro färdigade golf de båsa.

flockar eller wasar et qvartel ned om spånkanten, en åln emellan hwardera, som underskidas af sina behörige stenar. Derpå lägges gårdse, eller dyllst, som täcks med tre tum höck Widenmåsa (b) eller i brist deraf med halm hwarpå åter wälbrakat ler och sand, hälften af hwardera slaget, om et qvarters högd lägges, samt slätt och jämt strökes, och, enär thet spricker, sples med samma slag. Sedan denna botnen blifwit torr, öfverlöpes han med rännkalk (c) som gör honom så mycket fastare för framtiden. På hwilken horn planck i stället för wasar böra inläggas och beströs så tiodt med sägsån af tall eller furu (d) wäl torckad, som golfswers högd tyckes tillåta. När nu golfswet ånteligen der öfwan uppå behörigen inlagt blifwit, är man aldeles trygg för swamp och annan öfwa. Thet wore ock önskeligt om et sådant sätt wid alla byggnader både på hög- och lågländte ställen blewo i acht tagit, så skulle ingen baswa orsak at klaga öfwer drag, som annars följer det wanliga fyllnings sättet, enär rappingen på yttre muren aldrig så litet lossnar. Men hwarest swamp sig redan yppat fordrar angelägenheten, at så fort möjligt är, sådant förekomma och binda på det sättet: Man tager up golfswen och bortföret all derunder befintelig yfning, samt låter göra draghål så wäl på de yttre som skjomurarna der inga förut finnas: öbrändes, alla de ställen, som swampen förskämt, ganska wäl borttålas, och sedan bestrykas med tjära, blandad uti sin sigtad kalk och litet vicriol, samt wäl betrokad til bed (e) så kånnes intet luckten theraf, enär then samma blifwit kall; Hwarefter dubbelt golf med lerbotn, aldeles öppet för wäder wårlingen skal, som förut sagt är, inläggas, hwilket på alla så beskaffade ställen är oumgångeligen nödigt, häst hwarden swamp eller drag sedermera låter wisa sig eller tilfoga den ringaste flada, så framt arbetet blifwit wäl och förswarligen fullgjordt, ty sådant är flere gånger försökt med stor uppta och framgång.

Detta ämnet fordrar wäl en bättre och närmare uttydning; men thettil baswer jag nu ej tillfälle, utan hoppas föregående enfalidiga swar för thenna gången hålles til gods.

- (b) Widenmåsa har stora egenskaper som ej länge warit witterlige, besynnerligen wid wattu-byggnader.
 (c) Rännkalk kallas den kalk, som sichts och beredes tiöck som wålling.
 (d) Sägsån har den egenskap, at hwarest den finnes, triswes hwarden större eller mindre råttor.
 (e) De bråd- och spåntar som härmed bestrykas, äro måst säkre för eldswåda, derest elden icke kommer innan lifån.

E. O. L.

Meteorologiske Observationer.

Mart.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wådl.	Bar.	Therm.	wind. wådl.	Bar.	Therm.	wind. wådl.
15	24:70	2.u.	NO. 1 i snö.	24:69	2.u.	NO. 2 snö.	24:70	4.u.	1 snö.
16	24:80	6.u.	N. 2 snö.	24:90	4.u.	N. 2 snö.	25:0	6.u.	- mult.
17	25:5	6.u.	N. - mult.	25:10	3.u.	N. 1 mult.	25:10	2.u.	- mult.
18	25:40	1.u.	N. - mult.	25:45	2.u.	N. - mult.	25:30	6.u.	- flart.
19	25:30	12.u.	NW. - flart.	25:45	4.u.	NW. - flart.	25:40	6.u.	- flart.
20	25:40	2.u.	S. - mult.	25:30	1.d.	S. - mult.	25:30	0.	- mult.
21	25:25	0.	S. - mult.	25:25	1.d.	S. 2 mult.	25:30	1.d.	- mult.

D. 17 Nymåne Kl. 19, f.

Den 17, 16 och 17 har fallit mycken snö til wid på en ålns dnyplet öfwer alt. Dagsmetan har wäl i denna weckan nog wårkat, men om nätterna har frukt som observationerna utwisa, och det ihuru de sidska dygnen skändigt warit Sunnan och S. S. O. wåder.

ANNO 1760 d. 22 Martii.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga efterrättelser.

Söliande Resande äro nyligen ankomne:

Handelsman Wäcker sfr. Umeå, log. hos Bryggaren Norström wid Hötorget. — Handelsman Anderberg sfr. Göteborg, log. i huset N:o 12 wid Slottsbacken. — Lands- Secretesaren Edman sfr. Jablun, log. hos Kammararen Hult på Södermalm. — Handelsman Fabricius sfr. Carlshamn, log. i huset N:o 43 wid Stortorget. — Tull-Åpningssman Paulin sfr. Göteborg, log. hos Guldslagaren Reimers Enka wid Smedgotan. — Wadaren Johan Herold sfr. Calmar, log. i Vredgården på Gottlands Wagn.

3 Stockholm äro ifrån den 8 Martii till den 15 dito födde: 16 Gåfkebarn, 26 Glickebarn. Wigde 4 Pär, samt begrafne 24 gamla Personer, och 24 Barn. (○) Utmärket at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 2 af Wattusot, 8 af hetlig feka, 2 af Lungfot, 2 af Dangifwen feka, 1 af Mattande feka, 1 af Bröst feka, 2 af Slag, 1 af Blodförtning, 1 af Gift, 1 i Barnsbörd, 1 af Alderdom, 2 af Kåsa. De 24 Barnen äro döde: 2 af Skidbrugg, 13 af Slag, 2 af Bröst feka, 2 af Wäpling, 2 af Dangifwen feka, 1 Dödt födt, 1 af hetlig feka, 1 af Koppot.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Stadsmästaren Petter Ohman. — (St. Clara) Wokhållaren Gustaf A. Farid. — Gullsmeds Gesällen Marcus Palmer. — 4 Barn. — (St. Jacob) Handelsman Samuel Wills Son. — (Riddareh.) (○) (Tylka Förl.) — (St. Maria) Bryggaren Christian Hansons hustru 61 år gl. — Couppardie Capitain Olof Olofsson. — Kattelugnsmakaren Malmsten. — Wackmästaren Petter Ödderström. — Pigan Lena Sjöberg. — Tobaks arbetaren Wofindahls Enka 60 år gl. — 6 Barn. — (St. Catharina) Enkan Catharina Dahlbom. — Klädemakaren Thomas Doh. — Spinneriskan Otina Schröder. — Hustru Catharina Kind. — 10 Barn. — (Kongsholmen) Skole-Mästaren Olof Justini Sjödings Fru. — Hustru Anna Greta Fristedt. — (Ladugårdsland.) Wurgesällen Abraham Berg 92 år gl. — Zimmerman Jonas Wjörklunds hustru. — 1 Barn. — (St. Olof) Stads Soldaten Petter Jengelberg 77 år gl. — Stolsmakaren Jan Kellmans hustru. — 1 Barn. — (St. Johannis) Slaktare Strifwaren Petter Lundgren. — 2 Barn. — (Bernhuset) Murbrången Lars Norberg. — (Danviks Förl.) — (Skopsh.) Wolentus ren Petter Smedberg. — (Sabatsbergs Sattighus) Hustru Anna Hammarström.

Åtkillige Fungjörelser.

Prebstens Elmans Latinska förklaring öfwer de 2:ne första Innewarande Års Wöndagars Texter, är uti Linköping af trycket utkomne, och finnes til köps för 27 öre kint i Stockholm hos Bokh. E. G. Wff, i Upsala hos Steinert, i Strengnäs hos Consi. Not. Mag. Pet. Wirell, i Drebro hos Volk. Haggberg, i Nyköping hos Volk. Winger, i Jönköping hos Volk. Wernberg, i Wexerwit hos Volk. Polyn, i Wexjö hos Consi. Not. Edman, i Eskil hos Volk. Åkklund, i Lund hos Consi. Secret. Neheman, i Göteborg hos Volkerydaren Lange, i Calmar hos Consi. Not. Mag. Gustorfs, i Wisby hos Consi. Not. Mag. Klingvall, i Linköping hos Volk. Hultman, i Nerebying hos Volk. Vuckner, i Wadstena hos Volk. Wessman, i Skara hos Consi. Not. Mag. Sjöberg, i Wifsterås hos Volk. Nordman, i Åreboza hos Volk. Nyberg.

En salu är en något brukader ganska lätt lastad wagn för 3 personer, med läder speglar och kladd inuti med blått kläde och hwita snören, samt går på stälaxlar med metallis böhor, är med skruwar i stället för hjulpinnar, foren hänger på fiskbens remar, kan och nåt man wil med bekwämthigt på 5 minuter göras bestäckt, af södrad wårdut; Pelsar är 600 dal. kint. Widare underrättelse kan erhållas hos Factoren Johan Lengren på Harg wid Nyköping.

Ebo som wet sig hafwa någøre pantar och förestifningar uti aft. Skips Zimmerman Bergmans nu nyligen med döden afgångne Antias Magdalena Grundts Styrhus på Ladugårds lant

8
8
Det och Grefsgatan, behagade med det föreska, och adrasdfst innom April Månads slut dem inlösa;
I annor händelse wil man med dem lagligen förfara.

Uti huset N:o 82 wid Regerings gatan, finnes allehanda brukbara och wäl behållna fönster,
dels med lit, dels med blyrutor, jemte dörrar och fönsterkarmar til salu; hwarom underrättelse
fås alla dagar en trappa up. I samma hus och wåning finnes ock extra stora och goda hwita
sådes årtter, som derstädes kunna beses. Likaledes äro 2:ne kamrar at hyra.

I Segerdahl's Wollåda finnes til köps, en af Magistren och Ryttoberden Lorch utgifwen
samt wid 1758 års Prästmöte i Lund hålles Theologisk Disputation de Justificatione til 2 dal. 8
rek:mt Exemplaret. Jtem Robert Boyles tankar om den Heliga Bibel och dess skrifart på Swens-
ska 2 dal. Försök til at wisa Britänkares förwända slutfonst 1. och 2. stycket på frispapper hafs-
tade a 24 öre stycket. Carlsons Hushålds Lexicon inb. 14 dal.

Et liket partie torra goda Schampion bräder, sammanmakit rågmjöl, en post hwete, en Alt-
lås med 104 st. Landt Cartor inbunden, några gamla dörrar med karmar, lås och gångjern,
och en mangel, finnes til köps; underrättelse fås uti huset N:o 9 wid Drottorget, hwarest ock
finnes wagnshus at hyra.

Om någon ung person skulle emot recommendation eller accorderad lön, wilja tiena för dräng
som efter noter kan spela wäl på Fleuttrabers och Wiof, den samma kan anmäla sig hos Wä-
jaren Meling på Norrmalm och Malmstånads gatan.

I Föresmans hus wid Prästgatan ner i portgången, är en meublerad kammare at hyra.
Wid Drottorget finnes några gamla Träbyggningar med des fönster, dörrar med mera til köps,
som kunna afhämtas efter inkundande Påstbålg, widare underrättelse häröfom, fås i gården N:o
61 wid Drottorget.

En wäl belägen Trä- och Koglgård, utbludes emot arende för innewarande år, belägen wid
nya Pipbruket under gården N:o 83 på Kongsholmen.

Uti Fabriksbeuten Saldnborgs Tobacks Wod på Norremalm's torg, samt i lilla Snusboden
wid Slottsbacken, utmed Wollhuset finnes salwa för wägglöf til 3 dal. k:mt flaskan.

En stor Brädelår med 3:ne rum, hwardera om 10 tunnors rymd, hwilken med beqwämlig-
het kan söndertagas och hopsättas, är til salu; hwarom underrättelse fås i huset N:o 75 wid
Regerings gatan.

Hos Carl Burgman i huset N:o 150 i lilla Bricken nedan för Köpmansgatan, finnes extra
god Citronkast i bouteiller, blekt spanst Snus, Balsam Turchi och Ebenings, samt Lilly drap-
par af bästa slaget ifrån Holland.

Afkundas til nästa sabrdag af et Förmänt Herrskap en sticketig och beskedelig Paqwa, den
dertil finnes hugad, kan anmäla sig uti huset N:o 221 på Rindugatan i Staden, inredt öfwer
Säckerbagaren Hassing 3 trappor up, hos Upphörs Commissarien Myra.

I Lodners Wollåda säljes: Die Lübingische Bibel mit Phaffens Erklärung i 3 fr. band
72 dal. Livii Romerska Historier i fr. b. in fol. 15 dal. Poraths Adel. Fäktare konst in folio
9 dal. Gultners versfallens Christentum och Postill 2:ro 6 dal. Orbis Pictus på Latin och
Swenska 6 dal. Lettres Persannes Tom. 1. et 2. 4 dal. 16 öre. Amilce Tom. 1. 2. et 3:die
4 dal. 16 öre. Testament Politique de Richelieu 2 dal.

Ungtlarlar som wilja nu i Påst sig inaccordera i et för alt til spjåning, härbargering och
uppafning, kunna derom få underrättelse hos Wibelius i Nilfens Ständers Banco, ock om wil-
loten med vederbörande afsluta.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Formular till en Ny Räkenskaps- Methode wid Hospitallerne i Riket. Denne Räkninges-
Methode kan ock med redighet och nytta brukas wid allehanda Landt- Egendomar, af allehanda
Spjåsmån, Inspectorer och Fogdar.

Fäl, hällit wid Alfedne Bokhållarens, Wälborne Herr Anton von Drobergens Graf. Den
10 Januarii 1760. Af Johan Bernh. Kinnimundt.

Stockholms Wefoblad.

Lördagen den 29 Martii 1760.

Lärda Saker, och Rön.

En ytterligare är inkommit at förekomma swamp uti hus.

Uti Wefobladet N:o 7 af den 16 Februarii Innewarande år, frågas om botemedel emot swampar i byggningar; ty wil jag härmedelst wälment gifwa publicum wid handen, hwad jag af eget rön, härmedelst funnit nyttigt.

År 1749 in Majo, köpte jag i granskapet en aldeles färdig, och några år brukad byggning, om 3. ne eldruum och en förskufwa, och upställte honom straxt här i Prästegården på gammal grund, nedan för en hög sandbacka, på en god stenot om half aln på then ena, och 6 quarter på then andra sidan. Jordmånen war sandgrus; til spänning under golfwen, war ingen annan tillgång, än sandmylla; fördenkul jag i fructan för swampning, som plågar insinna sig på sådan grund, lät byggningen stå öppen, utan gäll, fönster och dörrar, till början af September, på thet at spänningen skulle få wäl tockas, som och skede. Fede sedan in gamla gällswet som än war brukelig, och förjårdigade aldeles byggningen. Florton dagar thestet ter bbrjade swampen wisa sig, och continuerade lika starkt hela wintren, så när thet eldades i rummen, som när thet intet eldades. Jag förmodade at swampningen skulle förwinna, när rummen om sommaren fingo öppning och luft; men tistog fast mer, så at swamparna til en hands storlek satte sig under hilswa taket. Gällswet blef innom par år aldeles förlorat, och swillarna af bästa juruwirke begynte äfwen at förmurkna. Eburu swampen hwarannan och hwar tredje dag slitigt och noga affstrapades, haly intet, utan som fast werre igen. Så at jag antingen måste gifwa byggningen förlorat, eller flytta honom på et annat ställe. Anteligen när jag slitigt betractade, hwad orsaken här til wara mände; och blef warse at sukten igenom thet så redan nästan aldeles förlorade gällswet, utu springerna ester en natt, sedan thet war rent gjordt istån swampen; slog up lika som man spilt en myckenhet spanstet snus, erhindrade jag mig hwad jag i barnnomen hörde, at, salt til 2. ne fingret under gällswen lagt skundom skulle hjälpa, och hwad min Commminister Herr Eric Dragma berättat, at salakala skulle hjälpa. Tog i anledning här af til et halstrop salakala, och med en sed öfve neder på et ställe, så jag dagen thestet fant at samma suktivghet flyttat på annat ställe. Fant mig således föranklät, at här med forspara. Begynte uti kammaren linnan för salen, och drer honom ut til saladören, hwarest han innom par dagar satte sig öfwer dörrpanelningen. Jag forts for än widare, och när salakala begynte tröta, tog jag salen ester stäst, kött och strömming, til thet han aldeles war fördrifwen utur alla 3 rummen, men ännu i förrer öfwerhöghet, ester någon tid wisse sig i förskufwan, sådan han och blef jagad på samma sätt. Anteligen wisse sig och swampen utan för förskufwa dören, på then öfvertäckte swalan eller trappan, som är 6 quarter öfwer jord, utan spänning, men ester litet bruk af then omkreene salta laken för swan han aldeles, så at jag 1754 kunde med säkerhet göra nytt gäll, panela thestetring, sätta kapiter på wäggarna och hafwa byggningen i fullt bruk; och sedan intet märkt någon swamp; thet seer mine grannar kunna inröga, och äfwen, andra ester mit råd med samma nytta praktiserat. Lena Prästgård den 4 Martii 1760.

Eric Sparreman.

Pastor i Lena och Probst öfwer Åreunda.

Svar om drögemålet med den Tröskmachin, som föregående så ifrigt påyrkades, wid förslaget om Wäder, Rior.

Uti föfl. års Lärda Tidningar N:o 51, gafs nog orsaken tillkänna, hvarföre icke blifwit med Tröskmachinen hastat uppå någras wälmerte utlåtelse uti Tidningen N:o 15, ty at utgifwa beskrifning utan Tabell följer med, som icke så snart kunnat fås färdig, för stora bewisliga emellan kommande blinder, kunde förorsaka, at Machinens sammanfattning, ehuru ensaldig den för mångom kan tjäna, och noga blifwa beskrefwen, dock icke så wäl kunde påbitas, samt således hållas för mindre nyttig, än som den nu snart i trenne wintrar befunnits, och en Nog Wälwilig derföre så det oföfogade tilmåle, at wilsa skrifa någon för näsan med sådant, som ej swarade emot beskrefning, ehuru det dock är långt bättre, än härtils blifwit nämt. Sammaledes det öfriga, som i samma Tidningar omordades; ty må det allsammans följäs at i sinom tid, när man blindt rådgöra om tryckandet, på pränumeration eller någon annans kostnad, emedan min tid och förföret dertill ej wilsa förså, för trågne Embets spör. Förblifwer.

Nog Wälwilig.

Wödiga Erhindringar wid theras swar, som med mycken hårdhet, afgifwit sina utlåtelse uti Mercurius, Wefobladen och Lärda Tidningar om Spannemåls priset til 12 Dal. R:mt tunnan.

Ut alla som på förenämde sätt skrifwit förtegat sine namn, utan diktat dem, fötsår jag intet. Mig tillhör efter naturlig billighet innehålla med påminnelser deremot, till hwar och en som skrifwit uppgifwer sit råttä namn, ty om den, som skrifwit, intet är åkerbrukare, hwad skal jag swara på thes yttrande, hwarer then skrifwit i åkerbruket och icke sielf lagt handen wid plojen, utan råttat sig efter sagan och berättelser, hwad fötsår wäl en sådan. Jag wet många som skrifwit mycket om åkerbruket, samt gjordt åtskilliga försök, men sållan sådt mer än 30 tunnor såd efter 20 tunnors utsäde, än mer, jag war hos en Herre för några år sedan på des gård; demålte Herre hwarer skrifwit om åkerbruket, han lät taga fram plog, snedstäck och ålder, när han blev tillfrågad om skilnaden på förenämde åkerredskap, förstod han det icke. För 1800 Dal. R:mt gödsfel hade han och låtit hämta, som brunnit tillsammans uti 2:ne år, det war häfsigdojel och gat-sopar och syntes nu icke mer efter än sand och ylle samt linne trasor, emedan häfsigdojfen aldeles brunnit bort. Gör dela denna gödsfelpög blev rudt, af en man som förstod åkerbruket af grund 38 Dal. R:mt, efter den nu war aldeles odugelig at föra på åker. Si så lör man fast i åkerbruket, är det wäl wärde at swara sådana? En stikande och bitande skrifart duger ju ill intet. Wänsken det Mina Herrar, med diktade namn, som farit fram med magra skäl och för starka utlåtelse. (Slutit härnäst)

Meteorologiske Observationer.

Månt.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
22 d	25:35	2.u.	S.	- flart.	25:30	3.d.	S.	2 flart.	25:30	2.u.	-	flart.
23 c	25:45	1.u.	SO.	- flart.	25:50	0.	SO.	- flart.	25:60	4.u.	-	flart.
24 e	25:60	4.u.	NO.	- flart.	25:60	2.d.	NO.	- flart.	25:55	3.u.	-	flart.
25 d	25:50	1.u.	S.	- mult.	25:50	0.	S.	- mult.	25:55	4.u.	-	flart.
26 g	25:55	9.u.	S.	- mult.	25:55	0.	W.	- mult.	25:55	3.u.	-	mult.
27 h	25:55	6.u.	W.	- flart.	25:30	5.d.	SW.	- flart.	25:50	2.u.	-	flart.
28 i	25:50	3.u.	W.	- flart.	25:45	4.d.	W.	= flart.	25:45	1.d.	e	flart.

D. 24 Gösta W. N. 1, f.

ANNO 1760 d. 29 Martii.
Politie och Commercie-Sidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne:

Secretären Collin, Lieutenant Wrelin och Cane. Nordberg i fr. Werneland, log. på Rögus-
 ta Winkatet. — Bruks-Patron Lundahl i fr. Drebro, log. på Rållaren N:o 1. — Ma-
 jör Elbing i fr. Pomeri, log. i huset N:o 95 wid Montgatan. — Lieutenant Spänsberg i fr.
 Pomeri, log. i huset N:o 20 på Rör och Stora Badstugugatan. — Magist. Collander i fr.
 Weris, log. på Rögusholmen i huset N:o 83 wid stora gatan. — Sergeant Swartz i fr. Po-
 meri, log. hos Stråddaren Bruck wid Sawallertorget. — Capitaine Grönbagen i fr. Pomeri,
 log. hos Södermajaren Schulz wid Smedgatan. — Bergsman Nils Nilsson i fr. Grythyttan,
 log. i huset N:o 123 wid stora Rögatan. — Winhandlaren Dahlström och Handelsman Ekman
 i fr. Norröping, log. på Rållaren Hålländska Dön. — Rytmästaren och Riddaren von Noos
 i fr. Westmanland, samt Capitain Uggla i fr. Upland, log. på Rållaren Hoppet wid Riddarhus-
 Terget.

I Stockholm äro ifrån den 15 Martii till den 19 dito födde: 19 Gåbedarn, 17
 Flickbarn. Wigde 7 Par, samt begrafne 39 gamla Personer, och 33 Barn. (O) Ut-
 märker at ingen Förteckning ifrån den Föreläsningen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 7 af Hettig sula, 3 af Slag, 5 af Bröst sula, 3 af
 Alverdom, 1 af Hestique, 2 af Dangliwen sula, 2 i Barnsödö, 4 af Fråsa, 6 af Lung-
 sot, 1 af Kallbrand, 1 af Torrsvärt, 2 af Wattusot, 1 Drunknad, 1 af Pleuresi. De
 33 Barn äro döde: 21 af Slag, 3 af Hettig sula, 1 af Dangliwen sula, 3 af Bröst-
 sula, 1 af Näppling, 1 af Fråsa, 2 af Störbiugg, 1 af Lärande sula.

Ramnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Enkan Elisabeth Hellberg. — Fabriks Betänten Samuel Engman 62
 år gl. — (St. Clara) Ryddskrämmaren Magnus Åstlund. — 4 Barn. — (St. Jacob)
 Communiisten Magist. Laurent Nyman. — Julmakare Enkan Susanna Maria Degen 75 år gl.
 — Stråddare Gesällen Anders Berg. — 1 Barn. — (Riddarsh.) Duntis person Gerda
 Ekberg. — (Tyska Förf.) En man wid namn Engman. — (St. Maria) Enkan Maria
 Cron 70 år gl. — Silkesväfwaren Anders Stenström 74 år gl. — Tobaks-Fabrikören Claes
 Ryt. — Jernbåraren Anders Åst. — Timmerman Johan Ludvig Pöhr 62 år gl. — Bryg-
 garen Christopher Ehrengren. — 7 Barn. — (St. Catharina) Enkan Anna Catharina Li-
 vall 60 år gl. — Timmermans hustru Elisabeth Isaacsdotter. — Fabriksören Hans Franck-
 — Klädemakare Gesällen Petter Lundström. — 10 Barn. — (Kongsholmen) Jungfru
 Catharina Hillerström. — 1 Barn. — (Ladugårdsland) Timmerman Johan Swedling.
 Karduanmakare Gesällen Martin Stapl. — Skomakaren Lars Hedmans hustru. — Enkan
 Elsa Berggren. — 5 Barn. — (St. Olof) Lands-Gesellskaperen Leonhard Drström 77 år
 gl. — Vice Lands-Gesellskaperen Carl Eric Dyrström. — Timmerman Eric Ohman 75 år gl.
 — Mätaren Bengt Vidreman 74 år gl. — Hustru Helena Vidre. — 1 Barn. — (St.
 Johannes) Secretären Petter Ahlman. — Skofickaren Johan Keesman. — Timmer Gesäl-
 len Petter Dahlgren. — Murörängen Gustav Borgstedt. — Timmer Gesällen Matthias Ny-
 ströms hustru. — 1 Barn. — (Barnhuset) 1 Barn. — (Danviks Förf.) 2 Barn. —
 (Skepph.) Wätsman Pehr Forsk. — Jon Nyman. — dito Lindbergs hustru. — (Säb-
 batsbergs Fattighus) Afskeddade Gardis Soldaten Hemming Krab 67 år gl. — Enkan Catha-
 rina Sidelom 73 år gl. — Pigan Christina Wändet.

Uteskillige Fungiorer.

En öfbygd Sidomt af 40 almars bredd och 59 almars längd, å frj och egen grund, så den
 hed tienlig till Färgeries eller Garweries inrättande, belägen wid Slön, gent emot St. Claes
 västra Kyrkogårds port, är till salu; hwarom undersättelse fås uti Håf-Secretären Berggrens
 hus brede wid belägit.

*Uteskildes
 11: 32
 förget mig
 9*

Swarijanda Trögårds sedn af utwaldaste slag, samlade wid den af Hans Kongl. Maj:ts Verfbte-
grade inhemska tryckantage hos Håf: Secretarien Bergnehr, finnes till köps, hos Håf: Secretaria-
res hus wid St. Clara västra Kyrkogårdens port til köps, för biljetts pris än de utlänoske
bittills kostat.

Uti Wåsterås Boktryckerie äro följande arbeten nyligen utkomne, hvilka säljas derstädes, som
och på Lochners och Segerdahls Bokläddor i Stockholm, samt hos Steinert i Upsala, nemligen
Kongl. Håf: Predikanten Ol. Lindboms Långfredags Predikan, hwaruti Christi sista sundet
warda betraktade, för dess förtreflighet å nys utlagd i 4:to, exemplaret kostar 1 dal. 20 öre.
Dito D. Cyprians Christi Skolåra 8:vo 4 dal. 16 öre. Dito Lärdoms och Wetenkapers
ABC. med dertill hörande figuret 8:vo 2 dal.

Lectoren Dan. Herweghs och Vice Lectorn Joh. Schedwins Latinska föreläsning öfwer de 2:ne
första innewarande års Wönedags Lexter, är uti Wåsterås af Job. Laur. Hörens Tryckerie ut-
kommen, på 3 arck i 8:vo och säljes derstädes hästad och sturen för 27 öre k.m. Äfwen på följande
ställen: hos Bokhandlarna Lochner och Segerdahl i Stockholm, hos Volk. Steinert i
Upsala, hos Consist. Not. W. Wred i Strängnäs, hos Consist. Not. P. Claren, i Carlstad, hos
Boktryckaren J. Edman i Norrköping, hos Mag. Ol. Wäckmark i Wadstena, hos Volk. J.
Wernberg i Jönköping, och på de fläste Päst: Contoie i Kifet, hwarest Postporto, utan öfwan-
nämde 27 öre k:mt betales apparat.

Med Respective vederbörandes tillstånd, blifwer nästkommande Palm Söndag, em aftonen
kl. 6 på Rongsholmen uti Lafonts der nu nyligen färdig blefne stora Sal och Träbyggning,
upfördt en mycket wacker Passions Musique, samt tillika Christi sware lidande, död och begraf-
ning på ättilligt sätt så föreställt, at en hwar Christen menniska deraf kan finna sig fullkomligen
nödd. Biljetter härtil sås på Lafonts Caffehus, och på Rongsholmen i Porten wid ingången af
Lafonts Egendom, för 6 dal. k:mt.

Uti bästa sort Holländski Leer, som brukas wid Tobaks: Pip: Porcellains: Glas: och Säckers
Bruten, samt af Pakelugns makare med flere, finnes til köps, för billigt pris, större och mindre
partier; hwarom underrättelse ärhållas hos Wackmästaren Arwid Holm wid Stockholms Rådhus.

Den som den 21 sidst. bujus har på Norrebro förelorat et par glasbgen, kan få dem igen
på Blasieholmen och Skipswärfwet, emot beskriwning på bestaffendeten, och betalning för kund-
görelse kostnaden.

Uti Boklädan wlt emor Gref Wehrs hus på Norrebro, är uti Commission inlämnat en Krist-
win Catalogue på ättillige wackra böcker, och ibland dem en wäl Conditionerad Kyrko Bibel
med 260 kop:st. tryckt Stockholm 1701. Äfwen är til salu derstädes et sliet walnöde Res Apotek.

Uti et Herrskap i Wermeland, ästundas en Trögårds dräng til instundande Wåhrdag, den
som härtil kunde finna sig bugad, kan sig i Kopparslagaten Pbliffers hus brede wid Götha Le-
jon anmäla, at om wilkoren öfwerens komma.

Ästundas en Husbållerska på Källaren uti Norrköping; den dertill finnes bugad, kan angif-
wa sig uti Kongl. Humlegården på Ladugårds landet.

Ånars Capittel af Rönssamlingen är nu färdigt, och kan afhämtas i Lochners Bokläda af
dem som på 3:de årgången pränumererat, hwarjemte pränumreration på den fjerde årgången i
Segerdahls Bokläda emottages.

De som weta sig hafwa några panter eller förskriwningar af framl. Wärfworen H. Richard-
son, behagade sådant tillkänna gifwa i Storbhuset, uti huset N:o 47 wid Trumptare backen.

På Blasieholmen är en Neudlerad Kammare at hyra; underrättelse sås på Källaren Hop-
pet.

Ungkattar som wilja nu i Wåff sig inaccordera i et för all til spisning, härbartering och
uppakning, kunna derom få underrättelse hos Wibelius i Nilfens Ständers Banco, och om wille-
lören med vederbörande afsluta.

I Kongl. Tryckerie: Woden finnes til köps, Fransöfke och Tyfse Wönedags Lexter för in-
newarande år.

Uti Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Nilfens Svea Hof: Rätts Bref, angående hwad wid Utspingat af
Timber och annat på Stogs Almänningar, af Domsolarne i adl tagas öre. Dat. 14 Martij
1760.

Stoaholms Weloblad.

Lördagen den 5 April 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Slutet af nödige erindringar etc. se näst föregående Weloblad N:o 13.

Jag wil öfwenast som förtast wisa åtskilliga orimligheter. Det föregifwes, at åkren på intet ställe skal gräsas i Wästerbotten; Riksdags fullmäktigen för Druer Lornes Sockn Widdam berättade wid 1752 års Riksdag, at ingen brukat kreatur wid åkerbruket derstädes, det samma intygade Pyreboeren från samma Sockn, som och wae Riksdags fullmäktig wid samma Riksdag. Skal man nu tro sådana män, eller lita på en som skrifwer blott nei, lemnas till hwarje förnuftig opartiffs yttrandes än mer; det jagas huru rågaren kunna håras med 2 quarters långbalm, god och beje et swedisch, der skogen ligger qwar, så får han låra at rågaren kunna håras med et quarters långbalm. Om rågbalmen skal vara tillräckligt Nutrimint äro åtskilliga twiwelsmål, god till naturliga ordningen så finner man, at alla wäxter som få sätta utaf, utan at de afbargas, äro tillräckelige föda för sina wäxter; se på näslor, och som ibog balmen som lemnas för giddsel på åkren uti England, Siberien, ja uti Italien, der ingen giddsel af kreatur finnes utan af forn och hwetet, sås en härlig wäxt efter balmen allena och kornen så flara, at de äro outwärliga. Jag påtager mig och at upgifwa the orter som bestå sina kreatur med åker och them afflära, när the kommit uti full blomma, hwarefter på åkren icke annan giddsel behöfwes pådras. Wilja mina Critici upgifwa sina rättia namn, stola the med all böfihet blifwa bembte, om the ägt insigt och wete i åkerbruket. I annat fall blifwer jag twungen at med håra skal bemöta mina härlare, så snart jag får tillräckelige bewis, från åtskilliga Landsorter i Riket, på prijet å spannemålen i gamla tider. Til när wil jag upgifwa et tillförlätligt rön, at råg och korn aldrig skal wata åkerbrukaren till last i goda år, fast såden icke skulle gälla mer än 12 a 18 daler tunnan. Hwad ansenligt Nutrimint spannemålen innebærer är nog kunnigt. Til 14000 quadrat alnar eller et tunnland åkerjord äggde 200 last giddsel a 2 tunnlor på lastet, som kostar i det minsta 1 daler l:mt lastet, 200 daler l:mt, och ändå står den icke till fångs, fast den icke äger så särdeles kraft uti sig, häst hon består näst efter balm som kreaturen ätit; woro icke då fördelagtigare och mer gagneligit, om en åkerbrukare giddde sin åker med råg eller korn allena. På sådant sätt at när råg eller korn galler 12 daler tunnan, kunna på en tunnlands jord utstås 16 och twå tredjedels tunna spannemål gde 200 daler l:mt, och när såden galler 18 daler tunnan, kunna då 11 tunnlor utstås; således kan jag af spannemål på min åker så långt fetare giddsel än efter kreatur, och winne therigenom, at såden icke blifwer af många års inneliggande bortskänd, och at jag kan få tillräckelig giddsel för min åker; hwilken för penningar på många orter icke står till fångs. Huru såden bör handteras, at hon multnar i jorden och icke rotar sig, skal jag framdeles upgifwa. Emedertid beder jag dem bönägne läsaren betänker och granskar denna upgift noga, och icke låter förhastade och obetänkta omdömen bryta ut, utgifwas på trycket och förordsa stratt och löje hos försändliga och eftertänksamma läsare.

Dios Stenman.

Här är åter något om Saker, förwandlingen.

Min Heere!

Jag wet förut, at det söga lönar middan, i den delen, som röret Saker-förwandlingen, wilja lämna något intryck om thes wärlighet, hos them, som sig företagit, the samma blinde wis at beskrida.

Prona
11:5.
Pron

Det är ej heller min affigt, at hos dem, hvilka nu äfven fäde ... kan at protegeras af Hr. Ragnald Rufficus, wälka någon ändring i deras tankar, utan om the, glerna och långe nog, icke annat, än trott, hwärtill det inskränka och dunkla förståndets ... må seflfiskt inblå sig at begripa ordfaken.

Men för at säweta den blåtiga nit, jag byser för then lära sanningen, som förmedelst mitt och andras rön, i den uplysta och af fördomar icke intagne allmänhetens ögon, redan nog är synbar i detta ämne, samt för at ej tala i den postesse, at beswara min Latiniska bondes bref, får jag allnast med så ord yttra mig öfwer des Celtique.

Ebet står fast, min Hr. Rufficus, at the, som äro enwisa uti någon ting, och icke kunna uträdda något tberitil med skäl och bewis, måtte så i skället bemöda sig, at med blotta ord och tomt ljud, söla intrycka det de äskunda.

Så måste ock gifningar och stenfagra dikter efter wantigheten stå bi; som I thet nogsa, ådaga lagt i Eder affläne skrifwelse.

At de ofskyldige men sansfärdige omständigheter jag anført uti mit rön, angående mit hemwist, mit lydande under et godt Herreskap, mit egt hamman Dwiseby, leyddgården derstädes, med mera, ej kunnat undgå Eder åtalan, är et bewis deraf, at prat och ord skola intaga plazen, i skället för saken, samt at någon hästighet bemägtigat sig den kyla, med hvilken I bordt anse tönst.

At råg warit blandad i jorden i dressbänken, eller at den blifwit spild ut halm-mattan, är en nu mera wänlig gifning, som man ej udrat uppå hos then, som tänker på edert sätt, och ock menar sig kunna imponera.

Jag har aldrig anmärkt de ofwänkande småre omständigheter, såsom bewis til förwandlingen. Men efter the i sanning sig så tilldragit, så äro de relative uptagne.

Dermed är af mig så litet setat, som af Eder, då I berättat om Eder lugn, om Eder tro at förwandlingen wore omöjelig, om Eder födra wissa, at ej bestreda then samma, om Eder Historiska kundskap rörande Heras tankar uti förwandlings ämnet, om hwad I låtit i Wibeles anlingen hos Esakum, eller annorstädes, ty alt sådant gifr här ingen ting til saken.

Se i skället på, och betrakta hwad Sprach skrifwer uti des 6 Cap. 2 vers, 33 Cap. 4 vers och 43 Cap. 36 37 versarne.

Min Herre, som lofwar sig wissa följa mig på spåten, låter, kan se, efter et tilbörigit sanhande, finna bäst, at göra det försigtigt.

1:ro,) Låmnas Hr. Ragnald (hwartför icke Ragnald) Rufficus den underrättelse, at warmbänken war wärfeligen täckt med halm-matta, men öfwer 6 är gammal, och således nog-samt skild från liflige råglorn. Lånt huru I då med skäl undren, at wårten ej blifwit, af en så rik spidning, som denne halstrutne matta kunnat gifwa, ömrigare?

2:do,) Jag har icke sagt at dyngte högen, men wäl at warmbänken i den samma, wände sig spdosf; och det är icke min skuld, at I, min goda Ragnald, icke warit nog upmärksam.

3:to,) Min warmbänk wid Dwiseby utgjorde en figura oblonga, hwars Latera opposita wore lika: Hr. Ragnalds nya edition af warmbänken i rätt quadrat, är här å orten icke i bruk: snöret kunde antä rätt wäl brukas, från then ena bänkens långsida, til then andra.

4:to,) At wintern är 1758 som bitida, men gick snart, betyder at han började i Deco-ber, men upphörde i Januarii derpå följande.

5:to,) Om jag medgäfw, at rågröster i skället för hafre rötterne, började i April Månad at gro, så föll jag uti Hr. Ragnalds swaghet, bestridde sanning och samlade efter fluggan, i skället för at omsätta kroppen. Warandes

6:to,) Frågan orimmelig, huru och när förwandlingen skedde. Sättet må Hr. Ragnald utröna: Mig är nog, at hafwa utrönt sanningen af gåstio an. När förwandlingen skedde har jag sagt, nemligen at den, om följande wårten uti April Månad af wårten, men ännu mer af aren, som sednare tillrogo sig, blef för ögonen synlig. Eljest här på Landsbygden, så weta wi ej af wårter, som utom orangeriet, se om wintern, hvilken hos oss har den art, at han gör sådes wårten affadnande. Således är det paradort at fråga, om förwandlingen sked om wintern.

7:ro,) Hingo jag se äfwen så klart, at ogräs wårte af basra, som jag sedt at råg det gör: Så hindrade mig icke Hr. Ragnald, at jag ju troddet.

8:ro,) Exemplet af et ägg, är ej min Herres eget, utan lånt af des wårda Företrädare. Jag låmnar Mine Herres ägg i des wårde: Och tillfår, at det godset är ej mindre fröps-igt än förundrans wårde, bewisande jemte härs fornet, quod bene notandum, Min Hr. Ragnald, at nemo seit, quantum assest.

Eröngrom.

Handwritten notes:
Dum
1758